

SEKOM-sekretariat

Sekretariat for dei kommunale kontrollutvala i Askvoll, Bremanger, Eid, Fjaler, Flora, Forde, Gaular, Gloppen, Gulen, Hornindal, Hyllestad, Jølster, Naustdal, Solund og Stryn

Innkalling til møte i kontrollutvalet – Jølster kommune

Utval: Kontrollutval – Jølster kommune
Møtedato: 10.05.2012
Møtetid: Kl. 09.00
Stad: Møterom 1
Møtenr.: 2/2012

Innkalling: Faste medlemmer i utvalet, rådmannen sak (10 og 11/12) og revisor (sak 10/12).

Melding til: Ordfører(møterett), KRYSS-revisjon (møterett) og varamedlemmer (varamedlemmer møter berre etter særskild innkalling).

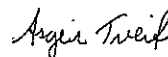
Dersom De ikkje kan møte, gje melding på telefon eller 951 39 762 eller på e-postadresse: post@sekom.no

SAKLISTE

008/12: Godkjenning av sakliste og møteinnkalling.
009/12: Skriv og meldingar.
010/12: Årsrekneskapen 2011 - Jølster kommune.
011/12: Orientering om vintervedlikehaldet v/rådmannen.
012/12: Oppfølgingsliste 2-2012 – Jølster.
013/12: Eventuelt.

Jølster, 02.05.2012.

Audun Høyvik (s)
-leiar-

Asgeir Tveit

SEKOM-sekretariat

Sekretariat for dei kommunale kontrollutvala i Askvoll, Bremanger, Eid, Fjaler, Flora, Forde, Gaular, Gloppen, Gulen, Hornindal, Hyllestad, Naustdal, Solund og Stryn

Postadresse	Kontoradresse	E-post	Telefon	Telefaks	Org nr.	Bankgiro
Postboks 338 6802 FØRDE	Hafstadvegen 21	post@sekom.no	57 82 22 90 At 976 15 363 At 57 82 02 00 Vø 951 39 762 Vø	57 72 20 10	987 631 554	3705.08.32571

008/12 GODKJENNING INNKALLING OG SAKLISTE

Sakshandsamar: Asgeir Tveit. SEKOM- sekretariat
Dato: 02.05.2012

Utval	Dato	Utv.- Saksnr.	Status	Vedtaks- organ
Kontrollutvalet	10.05.2012	008/12	-	Ja
Formannskap	-	-	-	Nei
Kommunestyre	-	-	-	Nei

KONTROLLUTVALET SITT VEDTAK

009/12 SKRIV OG MELDINGAR

Sakshandsamar: Asgeir Tveit. SEKOM- sekretariat

Dato: 02.05.2012.

Utval	Dato	Utv.- Saksnr.	Status	Vedtaks- organ
Kontrollutvalet	10.05.2012	009/12	-	Ja
Formannskap	-	-	-	Nei
Kommunestyret	-	-	-	Nei

Saksvedlegg

- SM 09-12 Vedtak kst sak 001/12 Referatsaker.
- SM 10-12 Vedtak kst sak 004/12 Sluttrekneskap/Prosjektrekneskap for prosjekt 182/1820 NAV Jølster.
- SM 11-12 Brev frå Kryss revisjon; Engasjementsbrev Jølster kommune, datert 09.02.12
- SM 12-12 Brev frå Kryss revisjon til Jølsterkommune om tinging frå kontrollutvalet i Jølster – Overordna analyse, datert 07.02.12.
- SM 13-12 Brev frå Kryss revisjon til Jølster kommune om rådmannen sitt tilsyn i forhold til risiko for misleghald, datert 06.01.12.
- SM 14-12 Brev frå Kryss revisjon til Jølster kommune om avslutning av årsrekneskapen for år 2011, datert 06.01.12.
- SM 15-12 Revisjonsuttale med vedlegg av finansreglement frå Kryss revisjon til Jølster kommune om kvalitetssikring av nytt ajourført finansreglement for Jølster kommune, datert 14.02.12.
- SM 16-12 Kontrollrapport 2011 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen i Jølster kommune.
- SM 17-12 Status forvaltningsrevisjonsprosjekt – Verknad av organisasjonsendring ved pleie- og omsorgstenesta.

Tilråding frå sekretariat til kontrollutvalet:

- Skriv og meldingar vert tekne til vitande.

KONTROLLUTVALET SITT VEDTAK:

Saksutgreiing

SKRIV OG MELDINGAR

Sakshandsamar: SEKOM-sekretariat v/Asgeir Tveit

Innleiing – Kva saka gjeld

Skriv og meldingar som vert lagt fram i møtet.

Saksopplysningar:

I saka ligg alle skriv og meldingar som har kome til sidan førre kontrollutvalsmøte.

Kontrollutvalet må vurdere om det er skriv/meldingar som bør løftast opp som eiga sak. Dersom det ikkje er skriv/meldingar som skal løftast opp som eiga sak, bør ”skriv og meldingar” takast til vitande eller det kan gjevast ein kommentar til det enkelte skrivet.

Sekretariatet sine vurderingar:

SM 9-12

Jølster kommune

Saksutgreiing

SAKSGANG			
Styre, utval, komite m.m.	Møtedato	Saksnr	Sakshands.
Kommunestyret	06.03.2012	001/12	SRØ

Sakshandsamar: Svanhild Røkenes	Arkiv: FE-033	Arkivsaknr 12/171
------------------------------------	------------------	----------------------

Referatsaker

Vedlegg:

Nr	Dok.ID	T	Dok.dato	Avsendar/Mottakar	Tittel
1	12/462	I	18.01.2012	Skatteoppkrevjaren i Jølster	Årsrapport 2011
2	12/1056	I	14.02.2012	SEKOM- sekretariat	Vurdering av oppdragsansvarleg revisor si uavhengigheit. - vedtak i kontrollutvalet

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

1. Godkjenning av møteinnkalling og sakliste
2. Val av to representantar til å skrive under møteboka i lag med Ordføraren,
3. Gjester:

Referatsakene vert tekne til orientering.

Handsaming i Kommunestyret 06.03.2012:

1. Ingen merknader til av møteinnkalling og sakliste
2. Val av to representantar til å skrive under møteboka i lag med Ordføraren, desse vart valde Audun Høyvik Krf og Anders Kristian Sægrov H
3. Gjester: Johan Godteberg, Styreformann i Jølster skisenter
4. Årsrapport 2011, Skatteoppkrevjaren i Jølster
5. Vurdering av oppdragsansvarleg revisor si uavhengigheit – vedtak i kontrollutvalet

Referatsakene vert tekne til orientering

KST-001/12 Vedtak:

Referatsakene vert tekne til orientering

Jølster kommune

Saksutgreiing

SAKSGANG			
Styre, utval, komite m.m.	Møtedato	Saksnr	Sakshands.
Formannskapet	31.01.2012	002/12	TOF
Kommunestyret	06.03.2012	004/12	TOF

Sakshandsamar: Arnar Helgheim	Arkiv: FE-212	Arkivsaknr 11/749
----------------------------------	------------------	----------------------

Sluttrekneskap/Prosjektrekneskap for prosjekt 182/1820 NAV Jølster

Vedlegg:

*Prosjektrekneskap, brev til Kryss revisjon datert 3.8.11

*Uttale frå kontrollutvalet og revisjonsuttale

Saksutgreiing:

Vi viser til omtale i oversending til revisjonen datert 3.8.11. Kontrollutvalet rår til at:

Under føresetnad av at prosjektet vert fullfinansiert i samsvar med regelverket har ikkje kontrollutvalet merknader til at rekneskapen vert godkjent slik han ligg føre.

Plan- og byggenemnda rår til at meriforbruket på kr 18.350,- vert dekkja ved bruk av fond. Rådmannen gjer framlegg om same dekningsmåte.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Prosjektrekneskapen for NAV Jølster med sluttsum kr 8.449.818,- vert godkjent. Meirforbruk på kr 18.350,- vert dekkja ved bruk av investeringsfond.

Handsaming i Formannskapet 31.01.2012:

Rådmannen sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke

FSK-002/12 Vedtak:

Prosjektrekneskapen for NAV Jølster med sluttsum kr 8.449.818,- vert godkjent. Meirforbruk på kr 18.350,- vert dekkja ved bruk av investeringsfond.

Handsaming i Kommunestyret 06.03.2012:

Formannskapet si tilråding til vedtak vart samrøystes vedteke

KST-004/12 Vedtak:

Prosjektrekneskapen for NAV Jølster med sluttsum kr 8.449.818,- vert godkjent. Meirforbruk på kr 18.350,- vert dekket ved bruk av investeringsfond.

Dokumentliste:

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottakar	Tittel
1	U	03.08.2011	Revisor	Prosjektrekneskap prosjekt 182, NAV Jølster
2	I	29.08.2011	Kryssrevisjon	Revisjonsuttale - sluttrekneskap/prosjektrekneskap for prosjekt 182/1820, NAV Jølster.
4	I	28.09.2011	SEKOM- sekretariat	rapporteringsperiode 2008-2011 Prosjektrekneskap - NAV Jølster
5	X	12.01.2012		NAV rekneskap

Kopi til: Rådmannen
Ordføreren

Jølster kommune
Kontrollutvalet
v/ kontrollutvalssekretariatet SEKOM-Sekretariat
Postboks 338
6802 FØRDE

Dykkar ref.:	Vår ref.:	Arkivkode:	Journalnr.:	Dokumentdato:
	Samarbeidsavtale/Vedtekter F://engasjementsbrev/1f12	216	008 / 2012	9. februar 2012

ENGASJEMENTSBREV – JØLSTER KOMMUNE

1. Innledning

Kommunerevisjonen i Ytre Sogn og Sunnfjord; forkorta til *KRYSS Revisjon* er - i samsvar med *Kommunelova* Kap. 12 - revisor for Dykkar kommune. Revisjonssamarbeidet vart etablert hausten 2004, med verknad frå 01.01.2005, der kommunane vedtok eigen samarbeidsavtale og egne vedtekter for det interkommunale revisjonssamarbeidet for 11 kommunar i Sunnfjord og Ytre Sogn. KRYSS Revisjon vert styrt av eit *Arbeidsutval* og ein representantskap, nemnd som *Samstyret*. Kvar av eigarkommunane har 1 politisk vald representant og vararepresentant i Samstyret, der kvar har 1 stemme. Arbeidsutvalet består av 5 medlemmar og 3 varamedlemmer. Kommunane som er med i revisjonssamarbeidet er Askvoll, Bremanger, Fjaler, Flora, Førde, Gaular, Gulen, Hyllestad, Jølster, Naustdal, Solund.

Revisjonen består av forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon, og omfatter revisjonen av kommunerekneskapen (og tilhøyrande rekneskap for kommunale føretak). Med utgangspunkt i dei revisjonsbestemmelsane som gjeld for kommunar og fylkeskommunar, heri standarder for god kommunal revisjonsskikk, vil vi i dette brevet prøve å beskrive vår forståing av revisjonsoppdraget, slik at Kontrollutvalet får ei oppfatning av rollefordelinga og kva som kan forventast av oss.

Dei økonomiske forholda mellom revisjonen og kommunestyret/kontrollutvalet som oppdragsgjevar er handsama i ein eigen samarbeidsavtale mellom dei 11 deltakar-/eigarkommunane, og elles i samsvar med revisjonssamarbeidet sine vedtekter.

2. Revisjonen – føremål og innhald

Lov om kommuner og fylkeskommunar (*Kommunelova*) har blandt anna følgjande bestemmelsar om revisjonen i § 78, der det heiter :

1. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal verksemd skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

2. Revisjonsarbeidet skal omfatte rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er ein rettsleg standard. Innhaldet i dette begrepet er normert av kommunelova sine bestemmelsar om revisjon, tilhøyrande forskrifter, og etablerte og anerkjende revisjonsstandarder på området. Som medlem av *Norges Kommunerevisorforbund* (NKRF) er vi underlagt jamnlege eksterne kvalitetskontrollar.

Revisor har plikt til løpande å føreta ei vurdering av eigen uavhengigheit. Oppdragsansvarleg revisor skal kvart år avgje ei skriftleg eigenvurdering av sin uavhengigheit til kontrollutvalet. Desse dokumenta får si handsaming i Kontrollutvalet med rapportering til Kommunestyret.

Kommuneleiinga sitt ansvar

I henhold til kommunelova er det kommunen sin administrasjonssjef (rådmannen) som er ansvarleg for at kommunen sin interne, administrative kontroll og økonomiforvaltninga er ordna på ein betryggande måte, og at forvaltninga elles er gjenstand for betryggande kontroll. Det er også administrasjonssjefen sitt ansvar å utarbeide og å legge fram kommunen si årsmelding/årsrapport, og å avlegge årsrekneskapen i samsvar med bestemmelsane i kommunelova, forskrift om årsrekneskap og årsberetning i kommuner og fylkeskommuner, bokføringslova og god kommunal rekneskapsskikk.

Kommunen si leiing har også ansvaret for at vi som kommunen sin revisor har ubegrensa tilgang til registrerte opplysningar, dokumentasjon og annan informasjon som vi finn nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontraktar, protokollar, m.v. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelsar, manualar til programvare og støtteprogram, og nødvendig veiledning.

Kommunestyret og kontrollutvalet sitt ansvar

Kommunestyret er kommunen sitt øverste myndigheitsorgan, og har det øverste tilsyn med heile den kommunale forvaltninga. Kommunestyret velger sjølv eit kontrollutval til å førestå det løpande tilsyn med den kommunale forvaltninga på sine vegner. Kontrollutvalet skal påsjå at kommunen og forvaltninga blir forsvarleg revidert. Det er kun Kommunestyret og/eller Kontrollutvalet som kan bestille forvaltningsrevisjonar basert på ein overordna risiko- og vesentlegheitsanalyse.

2.1 Forvaltningsrevisjon

I henhold til forskrift om revisjon, § 7, inneber forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, måloppnåing og verknader ut frå kommunestyret sine vedtak, intensjonar og føresetnader. Herunder om

- a) forvaltninga bruker ressursar til å løyse oppgåver som samsvarer med Kommunestyret sine vedtak, intensjonar og føresetnader,
- b) forvaltninga sin ressursbruk og verkemidlar er effektive i forhold til måla som er sett på området,
- c) regelverket etterlevast,
- d) forvaltninga sine styringsverktøy og verkemidlar er hensiktsmessige,
- e) beslutningsgrunnlaget frå administrasjonen til dei politiske organa samsvarer med offentlege utgreiingskrav,
- f) resultatene i tenesteproduksjonen er i tråd med Kommunestyret sine føresetnader, og/eller om resultatene og målsetningane for verksemda er nådd.

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjende standarder på området, og det skal etablerast ulike revisjonskriteriar for det einskilde forvaltningsrevisjonsprosjekt. Rådmannen blir alltid

innvolvvert i eitkvart forvaltningsrevisjonsprosjekt; bl.a. gjennom eit oppstartsmøte og dialog og kommunikasjon under vegs i prosjektet si gjennomføringsfase. Rådmannen får alltid uttale seg til førebels rapport, før endeleg rapport blir oversendt Kontrollutvalet.

Innafor forvaltningsrevisjon av kommunar er det NKRF som er det standardsettande organ. Grunnlaget og bakgrunnen for den einskilde forvaltningsrevisjon vil vere beskrive ved rapporteringa av den einskilde revisjon, slik at denne oppgåva ikke blir beskrive ytterlegare i dette brevet. Sjå for øvrig nærmare om rapportering under eige avsnitt nedanfor.

Oppdragsansvarleg forvaltningsrevisor i KRYSS Revisjon er *Charles Litsheim*, med stillingsnemning *Revisjonssjef forvaltning*. Til dagleg er han stasjonert ved vårt hovudkontor i Førde.

2.2 Rekneskapsrevisjon

Når det gjelder rekneskapsrevisjon vil grunnlaget for vårt arbeid i mindre grad vere omtala ved avrapportering, slik at vi her bruker litt meir plass på å beskrive vårt arbeid og grunnlaget for dette.

Oppdragsansvarleg rekneskapsrevisor for alle deltakarkommunane er *Terje Førde*. Han er *dagleg leiar og revisjonssjef* i KRYSS Revisjon. Han er mykje på reiser/besøk i kommunane og kommunane imellom, men mest å treffe på regionskontoret i Flora og hovudkontoret i Førde, og som regel alltid å treffe på mobiltelefon.

Årsrekneskapen og dei aktuelle delane av årsmeldinga (årsrapporten/årsberetninga)

I rekneskapsrevisjonen er vår hovudoppgåve som revisor for kommunen å vurdere og å avgje ei uavhengig uttale (revisjonsberetning) om korvidt årsrekneskapen er avlagt i samsvar med lov og forskrifter. I tillegg kontrollerer vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpa stemmer med regulerte budsjettbeløp.

Vi kontrollerer også om opplysningar i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen. I tillegg kontrollerer vi om den revisjonspliktige si leiding har oppfylt sin plikt til å syte for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av rekneskapsopplysningar.

Vidare er det vår oppgåve å *vurdere* om kommunen har ordna den økonomiske internkontrollen på en betryggande måte og med forsvarleg kontroll.

Årsrekneskapen skal iht. forskriftene sin ordlyd vere avlagt av administrasjonssjefen (rådmannen) innan 15. februar i året etter rekneskapsåret. Årsmeldinga skal avleggast utan ugrunna opphold, og seinast innan 31. mars. Administrasjonssjefen (rådmannen) sitt ansvar omfattar også ansvaret for at registrering, dokumentasjon og oppbevaring av rekneskapsopplysningar er innretta på ein forsvarleg, ordentleg og oversiktleg måte.

Revisjonen si utføring/gjennomføring og forholdet til intern kontroll

God kommunal revisjonsskikk inneber blandt anna at vi kontrollerer utvalde delar av materialet som underbyggjer informasjonen i årsrekneskapen, føretekt analytiske vurderingar og andre revisjonshandlingar som vi etter forholdene finn nødvendige og hensiktsmessige.

På grunn av revisjonen sine ibuande begrensningar, saman med den interne kontrollen sine ibuande begrensningar, vil det alltid vere risiko for at ikkje all vesentleg feilinformasjon i rekneskapen blir avdekkja; - sjølv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, heri dei *internasjonale revisjonsstandardene* (ISA-ene). Ved vår risiko-

vurdering vurderer vi dei interne kontrollane som er relevante for kommunen eller einingane si utarbeiding av årsrekneskapen med det føremål å utforme revisjonshandlingar som er hensiktsmessige ut frå omstendighetene, men ikkje for å gje uttrykk for effektiviteten av eininga sin interne kontroll. Slike revisjonar eller spesifikke gjennomgangar vil eventuelt kunne avtalast nærmare.

Generelt vil ein effektiv intern kontroll (kommunen sitt eige fokus på eigenkontroll) redusere risikoen for at mislegheiter og/eller feil og manglar vil kunne oppstå utan å bli avdekka, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen heilt. Omfanget av vårt revisjonsarbeid vil for ein stor del vere avhengig av kvaliteten på, og effektiviteten av, kommunen sin interne kontroll, samt rekneskaps-, økonomi- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftleg om eventuelle vesentlege manglar i den interne kontrollen som er relevante for revisjonen av årsrekneskapen, og som vi har identifisert under revisjonsarbeidet. Sjå nærmare om dette under avsnittet *rapportering*, nedanfor.

Registrering og dokumentasjon av rekneskapsopplysningar

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av rekneskapsopplysningar i revisjonsberetninga, vil revisjonen være utført i samsvar med den internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller avgrensa revisjon av historisk finansiell informasjon». Denne standarden stiller krav om at vi etterlever etiske krav, planlegg og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggande sikkerheit for at det ikkje er vesentlege formelle manglar knytta til registrering og dokumentasjon av rekneskapsopplysningar. Slike vurderingar inneber gjennomføring av kontrollhandlingar for å innhente bevis om desse forholda. Dei valde kontrollhandlingane vil vere avhengig av revisor sitt skjønn, herunder vurderinga av risikoane for vesentlege manglar.

Ved vurderinga av leiinga sine plikter med omsyn til registrering og dokumentasjon av rekneskapsopplysningar, innhentar revisor informasjon om kommunen sine interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringsskikk, men ikkje for å gje uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.

Revisjonsnotat, revisjonsmerknader, brev og rapportar

Rekneskapsmessige feil og manglar som vi finn det nødvendig å påpeike, vil vi rapportere skriftleg om i eigne revisjonsnotat eller revisjonsmerknader/brev. Desse vert stila til rette vedkomande innafor tenesteområdet/eininga, med gjenpart/kopi til administrasjonssjefen/rådmannen. Mindre forhold, førespurnader og påpeikingar, i f.eks. bilagskontrollen og forvaltninga elles prøver, vi å få løyst/retta moglege manglar på lavast mogleg nivå; der vi kommuniserer dette via e-post, telefon, samtaler, møter, osv.

Andre uttaler og kontrollhandlingar

Vår revisjon vil også omfatte dei kontrollhandlingar som er nødvendige for å attestere følgjeskriv til lønns- og trekkoppgåvene og dei terminvise krava etter den kommunale ordninga for momskompensasjon. Vi utfører også kontroll av tilskotsordningar som er gjeve for å finansiere særskilde oppgåver (særattestasjonar), der det er krav eller ønskje om revisor sin særattestasjon. Våre kontrollar blir då utført i tråd med oppdragsgjevar sine anvisningar og aktuell standard for attestasjonsoppdraget. Formalia kring dette går som regel fram av særskilde rundskriv som omtalar tilskotsordningane og tilhøyrande rapporteringskrav for middelbruken.

3. Innsynsrett og taushetsplikt

Revisor kan krevje eikvar opplysning, utgreiing/redegjørelse eller eitkvart dokument hos kommunen og føreta dei undersøkingar som revisor finn nødvendige for å gjennomføre revisjonsoppgåvene.

Både oppdragsansvarleg revisor og revisjonsmedarbeidarane har – med visse lovheimla unnatak - teieplikt om alt dei får kjennskap til under utføringa av revisjonsarbeidet. Dette følgjer av kommunelova, § 78, nr 7. Revisor si teieplikt gjelder uavgrensa i tid; også etter at oppdraget er avslutta.

Revisor si teieplikt er likevel ikkje til hinder for at kontrollutvalet eller kommunestyret får den informasjon om resultatata av revisjonen som er nødvendige.

4. Rapportering, kommunikasjon og dialog

Engasjementsbrev for revisjonsoppdraget blir vanlegvis utarbeidd for kvar valperiode eller oftare dersom det er forhold som tilseier dette. I tillegg blir det utarbeidd *oppstartsbrev* i samband med oppstart av det *einskilde forvaltningsrevisjonsprosjekt*, og *årlege brev* i samband med årsoppgjersrevisjonen kring *årsrekneskapen*. Dette blir oversendt administrasjonen. Vi legg opp til ein forholdsvis tett dialog med administrasjonen i årsoppgjeret, der vi gjerne også inviterer til eit oppsummeringsmøte før endeleg revisjonsberetning blir utforma; dersom vi finn dette hensiktsmessig eller nødvendig.

Kontrollutvalet skal sjå til at det blir utarbeidd ein *overordna analyse* som grunnlag for ein *plan for forvaltningsrevisjon*, og kome med innstilling overfor kommunestyret. Det er kommunestyret som vedtek planen. Forvaltningsrevisjonar rapporterer vi til kontrollutvalet i form av egne rapportar, som har nemninga *forvaltningsrevisjonsrapport*. Det førekjem også at vi under det løpande revisjonsarbeidet kring finansiell revisjon (rekneskapsrevisjon) kjem over saker og funn som er av ein slik karakter at vi velger å oppsummere dette i mindre revisjonsrapportar. I slike saker følgjer vi gjerne *ikkje* dei standardkrav og kriteriekrav som er stilt i den ordnære revisjonsstandarden for forvaltningsrevisjon. Slike rapportar vil ha nemninga *revisjonsrapport*.

Rekneskapsrevisjonen sitt innhald avhenger av revisjonsstandarder, intern kontroll og revisor sitt skjønn. Kontrollutvalet si oppgåve her er å påsjå at kommunen har ei tilstrekkeleg og tilfredsstillande revisjonsordning. For å sikre at kontrollutvalet får den informasjon om rekneskapsrevisjonen som utvalet føler behov for, vil det i tillegg til revisjonsberetninga blir gjort greie for status i det løpande revisjonsarbeidet i møter gjennom året. Vi ser det også som naturleg at kontrollutvalet blir orientert om revisjonsstrategien og den praktiske revisjonsmetodikken, tidleg i revisjonsåret. Omfang, form og innhald på dette blir avtalt nærmare med kontrollutvalet direkte etter dialog og kommunikasjon i møter.

Revisor har møteplikt når ein vert innkalla. Forøvrig har revisor møterett i kontrollutvalet, formannskapet og kommunestyret. Revisor kan også møte i andre utval dersom revisor finn det nødvendig.

Irregulære forhold og mislegheiter

I hht revisjonstendaradene er revisor pålagd å innhente administrasjonen sine eigenvurderingar kring risikoen for misleghald i kommunen. Det skal innhentast ein årleg uttale på dette.

Iht til forkriftene § 3 skal revisor gjennom sitt revisjonsarbeid bidra til å førebygge og av-dekke irregulære forhold, misligheter og feil. Dersom det blir konstatert irregulære forhold eller mislegheiter ved revisjon av forvaltninga, eller på annan måte, skal revisor straks sende førebels rapport/innberetning til kontrollutvalet.

Når saksforholdet er nærmare klarlagt, skal revisor sende endeleg rapport/innberetning til kontrollutvalet. Revisor skal sende kopi av rapporten/innberetninga til administrasjonssjefen (rådmannen).

Nummererte brev

Vi kan gjennom arbeidet med rekneskapsrevisjonen finne forhold som ikkje blir påpeika i revisjonsberetninga, men som vi finn det nødvendig å påpeike i *nummerert brev*. Dette kan vere einskildsaker av meir alvorleg karakter. Slike nummererte brev vil bli sendt til kontrollutvalet med kopi til administrasjonssjefen/rådmannen. Kontrollutvalet har eit ansvar for å påsjå at forhold som er påpeika av revisor blir følgt opp.

I henhold til revisjonsforskrifta § 4, 2 skal revisor påpeike følgjande forhold i *nummererte brev*:

1. Manglar ved plikta til å syte for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av rekneskapsopplysningar.
2. Feil og manglar ved organiseringa av den økonomiske internkontrollen.
3. Mislegheiter.
4. Feil som kan medføre feilinformasjon i årsrekneskapen.
5. Manglande utgreiing/redegjøreelse for vesentlege avvik mellom beløpa i den revisjonspliktige sitt årsrekneskap og regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringar fatta på riktig beslutningsnivå.
6. Begrunnelse for manglande underskrift ved bekreftelsar overfor offentlege myndigheiter som blir gjeve i medhold av lov eller forskrift.
7. Begrunnelse for å seie ifrå seg oppdrag etter § 16.

Brev med påpeiking av mindre vesentlege feil eller manglar vil bli sendt direkte til administrasjonen. I kva grad kommunen sitt kontrollutval skal ha kopi av slike brev, blir avtala særskild med kontrollutvalet. Av omsyn til kontrollutvalet si heilheitlege oversikt vil dette etter revisjonen si oppfatning vere ein naturleg del av den løpande dialogen og kommunikasjonen mellom revisor og kommunen sitt kontrollutval.

Uttaler frå kommunen si leiing

I samband med årsavslutninga vil vi i samsvar med god kommunal revisjonsskikk innhente ei skriftleg uttale frå leiinga om fullstendigheita og riktigheita av dei opplysningar som blir gjeve i årsrekneskapen. På same måte er vi pålagd å innhente skriftlege uttale frå leiinga om rådmannen sin kjennskap til eller mistanke om mislegheiter, mv., i kommuneorganisasjonen. Desse uttaler vil bli innhenta av oss frå administrasjonen, og kontrollutvalet blir orientert om vårt brev og svarbrevet som revisor mottok frå administrasjonen (rådmannen).

5. Andre tenester

Vår organisasjon har medarbeidarar med betydeleg kompetanse og praksis innafor mange fagområder. Dette gjer oss i stand til å yte kompetent veiledning til Dykkar kommune, og som medlem av NKRF kan vi også trekke på kompetansen i eit stort fagmiljø. Vi bistår gjerne med veiledning innafor intern kontroll, meirverdiavgift, rekneskapsføring, budsjett, lov og forskrifter, osv.; - så langt det let seg gjere innafor våre oppgåver som kommunen sin revisor.

Vi stiller gjerne opp med fagdagar og dagsseminar innafor ulike tema, der vi har gode erfaringar med foredrag i einskildkommunen, eller å samle alle våre eigarkommunar på felles dagskurs, etc. Vi er non-profit-basert og budsjettkopla, så alle slike vil vere til sjølvkost. Pga. vår organisering er alle våre tenester overfor eigarkommunane og deira verksemder avgiftsfrie.

Vi håper innholdet i dette brevet samsvarer med kontrollutvalet si forståing av revisor sine roller og ansvarsområde, og vi ser fram til eit fortsatt godt og konstruktivt samarbeid kring våre revisjons- og rådgjevingstenester til beste for kommunen. Dersom noko er uklart eller utvalet har spørsmålsstillingar, håper vi De tek kontakt.

Førde den 9. februar 2012

Med helsing

Kommunerevisjonen
Ytre Sogn og Sunnfjord
Postboks 487, 6801 Førde

Terje Førde

Dagleg leiar/Revisjonssjef

Oppdragsansvarleg revisor finansiell revisjon

KRYSS REVISJON
KOMMUNEREVISJONEN I
YTRE SOGN OG SUNNFJORD

Charles Litsheim
Charles Litsheim
Revisjonssjef forvaltning
Oppdragsansvarleg revisor

Jølster kommune
Rådmannen

6843 Skei i Jølster

Dykkar ref.:

Vår ref.:

Arkivkode:

Journalnr.:

Dokumentdato:

Overordna analyse 2012/1f

216

006 / 2012

7. februar 2012

TINGING FRÅ KONTROLLUTVALET I JØLSTER; - OVERORDNA ANALYSE – JØLSTER KOMMUNE 2012

Kontrollutvalet har gjort vedtak om å få utarbeidd ei oppdatert 'overordna analyse' over Jølster kommune, som skal brukast som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon. Dette oppdraget er lagt til kommunerevisjonen å utføre, med ferdigstilling våren 2012.

Vi legg til grunn det analysedokument som vart utarbeidd av oss i 2008; som var ei rullering av den først etablerte *overordna analyse* av Jølster kommune i 2005.

Det er ingen fasit på korleis eit slikt dokument skal sjå ut, og heller ikkje nokon forskriftskrav kring kva form, innhald og omfang eit slikt dokument skal ha. Det er likevel slik at dokumentet skal ha i seg risiko- og vesentlegheitsvurderingar og/eller ei resultat- og sårbarheitsanalyse av kommuneforvaltninga. Den overordna analysa skal hjelpe kommunen sitt kontrollutval til å identifisere behov for forvaltningsrevisjon på ulike områder, sektorar eller tenestoområder, der det er fare for feil eller manglar, avvik eller svakheiter i forvaltninga i høve lover, forskrifter, interne styringsdokument, etterlevinga av kommunestyret sine vedtak, intensjonar og føresetnader.

Vi har overfor kontrollutvalet gjort kjent at vi ønskjer rådmannen sin medverknad til framskaffing av nødvendig dokumentasjon for vårt arbeid, samt innspel på konkrete saksfelt/-områder som kan vere av ein viss nytteverdi for kommunen å sjå nærmare på.

I analysedokumentet ser vi det som naturleg at vi seier noko om både den administrative og den politiske organisering av kommunen. Vi treng derfor

- ↳ eit oppdatert organisasjonskart for den administrative strukturen
- ↳ ei oversikt over dei politiske styrings-/beslutningsorgana

Vi tør også be om at rådmannen lister opp dei mest sentrale styringsdokumenta (eksempelvis delegasjonsreglement, økonomi-/finasreglement, innkjøp, m.v.), og korleis oppgave- og ansvarsfordelingane er i kommuneforvaltninga. Dersom det finst ei skjematisk oversikt, på tenestenivå/-områdene, med ansvar, område, antal tilsette, etc., så ønskjer vi også det.

Regionskontor for kommunane:

Flora, Askvoll, Bremanger

Flora kommune, Strandgt. 43, 2. etg., 6900 Flora

Tlf. 57 75 60 97

E-post: postmottak@kryssrevisjon.no

Hovudkontor/regionskontor for kommunane:

Førde, Jølster, Nausdal, Gaular

Førde kommune, Hafstadvegen 21, 6800 Førde

Postboks 487, 6801 Førde. Tlf. 57 82 48 01

E-post: postmottak@kryssrevisjon.no

Regionskontor for kommunane:

Hyllestad, Fjaler, Gulen, Solund

Hyllestad kommune, 6957 Hyllestad

Tlf. 57 78 85 47

E-post: postmottak@kryssrevisjon.no

Når det gjeld programvarer, støtteprogram og bruk av IKT-system i kommunen, så bør vi ha ei skjematisk oversikt over kva som finst i kommunen idag, med opplysningar om kva desse er brukt til (funksjonsområda) og korleis den enkelte programvare evt. er integrert i økonomi- og tenstefunksjonane i forvaltninga.

Når det gjeld budsjett- og rekneskap, og heri årsmelding, KOSTRA-materialet, m.v., så vil vi nytte økonomi- og tenestedata frå siste års rekneskap og inneverande års årsbudsjett. Vi vil også sjå litt på økonomi- og handlingsplanen, samt dei føringar som ligg i politiske vedtak kring desse dokumenta.

Det ville også vere fint om rådmannen kunne seie noko av rapportering og avvikshandtering i si tilbakemelding til oss; både for det som gjeld driftsdelen og det som gjeld investeringar. Vi ønskjer også nokre kommentarar frå rådmannen på utfordringane kommunen står overfor ved innføringa av samhandlingsreforma, samt andre utfordringar kommunen står overfor i 2012.

Ettersom analysedokumentet også skal ha i seg opplysningar om kommunen sine eigarskap med tanke på eigarskapskontroll og selskapskontroll, tør vi be om ei fullstendig oversikt over dei selskap kommunen er medeigar, deltakar eller heileigar i. Dersom kommunen har utarbeidd eit eige strategidokument for kommunen sine eigarskap i ulike verksemder/selskap, tør vi be om å få oversendt dette.

Vi utfordrar også gjerne rådmannen på om han kan kome med innspel på moglege kontrollområder som det etter hans syn vil vere fordelaktig å sjå nærmare på gjennom val av forvaltningsrevisjonsprosjekt. Etter vår oppfatning bør forvaltningsrevisjonsressursar nyttsat på områder der kommunen i ei viss grad vil ha nytteverdi; - i form av fokus på ei kvalitetsheving, effektivisering, produktivitet, betra måloppnåing og god økonomisk styring.

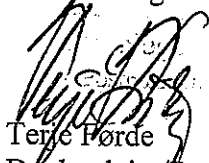
Det er vår målsetting å få fram vesentlege forhold kring Jølster kommune sine forvaltningsapparat, der risikoaspekta på eit meir overordna nivå vert belyst, slik at kontrollutvalet og kommunestyret får eit best mogleg beslutningsgrunnlag for kva som bør/skal prioriterast å sjå nærmare på i ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll/eigarskapskontroll.

Vi ser fram til ein god dialog og kommunikasjon med kommuneleiinga kring dette arbeidet. Har De spørsmål til ovannemnde, håper vi De vil ta kontakt.

Av omsyn arbeidet kring det føretåande årsoppgjeret for 2011, har vi valgt å ikkje setje ein fast tilbakerapporteringsfrist på dette, men vi tør ber om at De prøver å gje oss ei tilbakemelding så raskt som mogleg, slik at vi kan få framdrift i vårt arbeid i saka. Vi er også åpne for å ha eit møte kring dette, om det er ønskjeleg frå rådmannen si side.

Florø den 7. februar 2012

Med helsing

Terje Førde
Dagleg leiar/Revisjonssjef

Kopi: Kontrollutvalet ✓
Ordføraren

Jølster kommune
v/Rådmannen
6843 Skei i Jølster

Dykkar ref.:

Vår ref.:

\\misleghaldtilsyn12/tf12

Arkivkode:

216

Journalnr.:

01 / 2012

Dokumentdato:

6. januar 2012

RÅDMANNEN SITT TILSYN I FORHOLD TIL RISIKO FOR MISLEGHOLD, M.V. :

I følge gjeldande *revisjonsstandardar* (ISA) skal revisor opparbeide seg ei forståing av kommunen si verksemd og dei risikoforholda som knyter seg til den økonomiske rapporteringa i kommunen. Bakgrunnen for dette er at revisor skal kunne rette sin innsats inn imot områder der risikoen er størst for at vesentleg feilinformasjon, eller områder der faren for at feil og manglar av vesentleg karakter, kan oppstå. Dette enten slik feilinformasjon, eller feil og manglar, skuldast bevisste eller ubevisste feil.

For å vere oppdatert og deri oppnå auke i forståinga av den kommunale verksemda og eksisterande risikoforhold, krev gjeldande revisjonsstandard at *revisor skriftleg innhentiar årleg* uttale frå leiinga i kommunen om korleis risiko for misleghald vert vurdert, korleis denne risikoen blir handtert, kommunikasjon nedover i organisasjonen i forhold til handtering av risiko, og kommunikasjon frå leiinga i forhold til forvaltningspraksis og etisk adferd.

Revisjonen tør derfor be om skriftleg tilbakemelding på følgjande:

- rådmannen si eiga vurdering av risikoen for at kommunen sitt rekneskap kan innehalde vesentleg feilinformasjon som skuldast misleghald
- kva prosessar rådmannen har lagt opp til for å identifisere og handtere risiko for misleghald i kommunen – inkludert eventuelle betydelege risiki for misleghald som er identifisert, eller postar i rekneskapen eller opplysningar knytta til rekneskap, der det er sannsynleg at det ligg føre misleghald
- kva eventuell kommunikasjon har rådmannen med Jølster kommunestyre vedkomande slike prosessar
- kva eventuell kommunikasjon rådmannen har med tilsette vedkomande eigne synspunkt i forhold til forvaltningspraksis og etisk atferd
- om rådmannen har kjennskap til eventuelle faktiske, mistenkte eller påståtte misleghald i kommunen
- om rådmannen har kjennskap til om kommunen er eksponert for feil eller manglar som skuldast mislegheiter som kan knytast til *realasjonar til nærståande partar* og transaksjonar med desse:

Regionskontor for kommunane:

Flora, Askvoll, Bremanger
Flora kommune, Strandgt. 43, 2. etg., 6900 Florø
Tlf. 57 75 60 97
E-post: postmottak@kryssrevisjon.no

Hovudkontor/regionskontor for kommunane:

Førde, Jølster, Naustdal, Gaular
Førde kommune, Hafstadvegen 21, 6800 Førde
Postboks 487, 6801 Førde. Tlf. 57 82 48 01
E-post: postmottak@kryssrevisjon.no

Regionskontor for kommunane:

Hyllestad, Fjaler, Gulen, Solund
Hyllestad kommune, 6957 Hyllestad
Tlf. 57 78 85 47
E-post: postmottak@kryssrevisjon.no

- kva er identiteten til kommunen sine nærståande partar og kva eventuelle endringar som har vore det siste året
- kva slags relasjonar kommunen har til desse nærståande parter, og
- korvidt kommunen har gjennomført transaksjonar med desse og i tilfelle ja, kva slags transaksjonar, og kva som var føremålet med transaksjonane

Vi håper de kan gje oss nokre kommentarar til ovannemnde, og tør be om rådmannen sitt svar tilbake til oss kan ligge føre innan 10. februar 2012.

Førde, den 6. januar 2012
Med helsing

Terje Førde
Dagleg leiar/Revisjonssjef
(sign.)

Karl Håheim Sygna
Kommunerevisor I
 KRYSS REVISJON
KOMMUNEREVISJONEN I
YTRE SOGN OG SUNNFJORD

Kopi: Kontrollutvalet
Ordføreren

Jølster kommune
v/ rådmann

6843 Skei

Dykkar ref.:

Vår ref.:

\\årsavslutning 2011/tf11

Arkivkode:

216

Journalnr.:

002 / 2012

Dokumentdato:

6. januar 2012

AVSLUTNING AV ÅRSREKNESKAPEN FOR ÅR 2011

Vi nærmar oss raskt fristen for rekneskapsavlegginga for 2011, og i den samanheng vil revisjonen alt no minne om at årsrekneskapa for år 2011 skal avleggast og oversendast til kommunerevisjonen innan den frist som er sett i forskriftene § 10, dvs. innan den 15.02.12.

Vi ber om at årsrekneskapa vert oversendt KRYSS Revisjon så snart den ligg føre. I samband med oversending av den ferdigstilte årsrekneskapa, ønskjer vi å innhente ein eigen uttale frå kommuneleiinga. Vi ber såleis om at det vert utferdiga *fullstendigheitserklæring*, der det vert bekrefta at rekneskapa er endeleg avlagt, at den er fullstendig og avstemt, og at den ikkje inneheld vesentlege feil eller manglar. I erklæringa til årsrekneskapa er det viktig at det blir gjeve opplysningar om andre vesentlege forhold som revisor bør ha med seg inn i det avsluttande revisjonsarbeidet for året. Vi legg ved ein eksemplmal på ei slik erklæring.

Revisjonen vil legge mottaksdato til grunn for eigen frist for oversending av revidert årsrekneskap til kontrollutvalet, og vidare handsaming til formannskapet og kommunestyret..

Som kjendt er *Bokføringslova* gjort gjeldande for kommunane frå 01.01.2011. Revisjonen gjer særskilt merksam på § 11, som omhandler dokumentasjon av balansen.

Etter økonomibestemmelsane er periodiseringsfristen 31.12 og vi minner om at det er anordningsprinsippet som er gjeldande. Vi minner elles om dei krav som er stilt til kommunen si årsmelding (rekneskapsforskrifta § 10) og til dei notekrav som er stilt til rekneskapspresentasjon. Forskriftskrav for levering av årsmelding/årsrapport er seinast innan den 31. mars 2012.

Årsrekneskapa skal vere datert og underteikna av rekneskapsansvarleg og administrasjonssjefen (rådmannen), og oppdragsansvarleg revisor skal ved si påskrift referere til dato for tilhøyrande revisjonsberetning.

Revisor skal stile si revisjonsberetning til kommunestyret v/ordføraren, med kopi til kontrollutvalet, formannskapet og administrasjonssjefen.

Det kan oppstå situasjonar der administrasjonen sjølv eller revisor finn feil og manglar i den avlagde rekneskapa, som ein i samråd med revisor vel å få retta opp. Dersom det av ulike årsaker blir føreteke endringar i rekneskapa etter at den er oversendt til revisor, skal det framleggast nytt rekneskap, med ny dato og nye underskrifter. Det må vere eit mål å ha minst mogleg med variantar av ein avlagd rekneskap, derfor bør det tilstrebast å ha ein mest mogleg korrekt, riktig og fullstendig rekneskap, med korrekte oversikter og rekneskapsutgreingar, når årsrekneskapa blir oversendt revisor.

Regionskontor for kommunane:

Flora, Askvoll, Bremanger
Flora kommune, Strandgt. 43, 2. etg., 6900 Florø
Tlf. 57 75 60 97
E-post: postmottak@kryssrevisjon.no

Hovudkontor/regionskontor for kommunane:

Førde, Jølster, Naustdal, Gaular
Førde kommune, Hafstadvegen 21, 6800 Førde
Postboks 487, 6801 Førde. Tlf. 57 82 48 01
E-post: postmottak@kryssrevisjon.no

Regionskontor for kommunane:

Hyllestad, Fjaler, Gulen, Solund
Hyllestad kommune, 6957 Hyllestad
Tlf. 57 78 85 47
E-post: postmottak@kryssrevisjon.no

Vi vil minne kommunane om at revisor etter det nye regelregimet, no er forplikta til å skrive *negativ revisjonsberetning* den 15.04.12, dersom rekneskap og årsmelding ikkje ligg føre innan forskriftsfristane. Vi ber derfor om at kommunen tilstreber å halde fristen for rekneskapsavlegginga, som er 15.02.2012 og fristen for årsmeldinga som er 31.03.2011.

Vi ser fram til eit konstruktivt samarbeid i det føreståande arbeidet med årsoppgjeret for 2011, og vonar administrasjonen legg opp rutiner som sikrar at økonomibestemmelsane, og dei fristar som er sett, skal kunne overhaldast.

Vi ønskjer administrasjonen lukke til med det føreståande rekneskapsarbeidet kring årsoppgjeret for 2011.

Førde den 6. januar 2012
Med helsing

Terje Førde
Revisjonssjef
(sign.)

Kari Håheim Sygna
Kommunerevisor I
 KRYSS REVISION
KOMMUNEREVISORER
THE SOGN OF...

Vedlegg:
Eksempel på *fullstendighetserklæring* til årsrekneskapen for 2011

Kopi til: Ordførar
Kontrollutvalet
Leiar rekneskap/skatt

Vedlegg**Eksempel/mal for fullstendighetserklæring til årsrekneskapen 2011**

Til

KRYSS Revisjon

Postboks 487

6802 FØRDE

**FULLSTENDIGHETSERKLÆRING VEDK. KOMMUNE SIN
ÅRSREKNESKAP FOR 2011**

Vedlagt oversender vi endeleg, fullstendig og avstemt årsrekneskap m/vedlegg for kommunen for driftsåret 2011.

I tilknytning til kommunen si rekneskapsavlegging for 2011 bekrefter vi hermed følgjande, etter beste skjønn og overbevisning:

- Etter det vi kjenner til inneheld årsrekneskapen alle opplysningar om kjende økonomiske forpliktelser av betydning – både påløpne og betinga.
- Vi kjenner ikkje til at det ved utgangen av året ligg føre rettslege tvistar som kan medføre vesentlege forpliktelser for kommunen utover det som går fram av årsrekneskapen.
- Alle vesentlege garantiforpliktelser for kommunen ved utgangen av rekneskapsåret er medteke i oversikta over garantiforpliktelser pr. 31.12.
- Så langt administrasjonen kjenner til har kommunen eigedomsrett til alle eigendelar oppført i balansen. Eigendelane var i kommunen si varetekt pr. 31.12. og var ikkje stilla som sikkerheit utover det som går fram av årsrekneskapen.
- Vi kjenner ikkje til at kommunen har brote avtaler eller offentlege påbod på ein måte som kan påføre kommunen vesentlege økonomiske forpliktelser.
- Vi kjenner ikkje til at det er inntruffe hendingar etter utløpet av rekneskapsåret av vesentleg betydning for årsrekneskapen, utover det som framgår av dette.
- Vi har ikkje opplysningar om mislegheiter eller andre uregelmessigheiter av vesentleg betydning for årsrekneskapen som ikkje er kome til uttrykk i dette.
- Vi er kjende med vårt ansvar for å iverksette hensiktsmessige rekneskapsrutiner og kontrolltiltak for å forhindre og å avdekke mislegheiter og feil.
- Vi meiner at i den grad revisor har avdekka feil og manglar i årsrekneskapen som ikkje seinare er retta opp, dreier dette seg om forhold som både einskildvis og samla er uvesentlege for årsrekneskapen som heilheit. Vedlagt følgjer ei oppsummering av korleis slik ikkje-korrigert feilinformasjon virkar inn på årsrekneskapen.
- Vi har gjeve revisor opplysningar om alle viktige fakta vedkomande eventuelle mislegheiter eller mistankar om mislegheiter som kommuneleiinga er kjend med og som kan ha påverka kommunen.

- Vi har gjeve revisor opplysningar om resultatane av våre vurderingar av risikoen for at rekneskapen kan innehalde vesentleg feilinformasjon som følgje av misligheiter.

Eventuelle kommentarar til kulepunkta over (evt henvisningar til kommentarar i særskilt vedlegg); jfr. elles det som er nemnt i årsmeldinga/årsrapporten som vil følgje rekneskapssaka:

(Stad, dato)

(Administrasjonssjef/Rådmann) (Økonomiansvarleg/rekneskapssjef)

Jølster kommune
v/ Kommunestyret

Kopi

kopi: kontrollutvalet
rådmann
økonomi/rekneskap

6863 SKEI i Jølster

Dykkar ref.: Notat AHE 11/1108 - 1	Vår ref.: Uttale 011110 til finansreglementet\uttale rutiner 230511/ uttale 140212 nytt finansreglement	Arkivkode: 200	Journalnr.: 010 / 2012	Dokumentdato: 14. februar 2012
---------------------------------------	--	-------------------	---------------------------	-----------------------------------

REVISORUTTALE - KVALITETSSIKRING AV NYTT AJOURFØRT FINANSREGLEMENT FOR JØLSTER KOMMUNE

I e-post-korrespondanse av 12.01.12 frå økonomi-/personalleiar i Jølster kommune, har revisjonen motteke framlegg til nytt finansreglement for Jølster kommune, der det er innbaka rapporteringsrutiner og eit nytt punkt som omtaler rutiner. Det er gjort ein del framlegg til endringar som kompletterer eksisterande reglement og vedtekte rutiner som kvar for seg er kvalitetssikra tidlegare. Kommunerevisjonen er bedt om å kome med ei uttale i høve kvalitetssikring av framlegget til nytt finansreglement i høve finansforskrifta sin § 8, og det krav til rapportering som er stilt frå Fylkesmannen i Sogn og Fjordane kring dette.

Vi har tidlegare gjennomgått Jølster kommune sitt reglement for finansforvaltninga i kommunen og gjeve uttale til dette i brev av 01.11.10. Dette gjeldande finansreglment blei vedteke av Jølster Kommunestyre i møte den 14.12.2010. I tillegg er det tidlegar utforma rutinebeskrivelser som kommunerevisjonen har gjeve uttale til i brev 23.05.11. Det nye framlegget til nytt finansreglement for Jølster kommune er lagt fram i Notat av 12.01.12, med tittel (heading) "Finansreglement – framlegg", og det er dette dokumentet som revisjonen er bedt om å kome med uttale til. Jølster kommune er ansvarleg for at finansforvaltninga er underlagt reglement som er fastsett og vedteke i samsvar med kommuneloven § 52 og forskrift om kommunar og fylkeskommunar si finansforvaltning, fastsett av Kommunal- og regionaldepartementet den 9. juni 2009.

Av forskrift § 8 går det fram at kommunen skal utarbeide rutiner som nærmare beskriv dei prosessar og tiltak som skal vere etablert innad i kommuneforvaltninga når det gjeld kommunen si finansforvaltning. Det heiter bl.a. at "det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og denne forskrift, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Det skal herunder etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet." Av forskrifta går det også fram at "kommunestyret og fylkestinget skal påse at slike rutiner er etablert og etterlevs."

Vår oppgåve er i henhold til § 5 i ovannemnde forskrifta om finansforvaltning i kommunar og fylkeskommunar, som uavhengig instans, å vurdere og å uttale oss om kommunen sine reglar for finansforvaltninga. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med ISAE 3000 - "Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk økonomisk informasjon". Denne standarden krev at vi

planlegg og gjennomfører kontrollhandlingar for å kunne avgje ei uttale med høg, men ikkje absolutt sikkerheit for at det ikkje ligg føre vesentlege feil eller manglar ved kommunen sitt finansforvaltningsreglement eller i rutinane kring dette.

Det ligg føre *Notat av 12.01.12, "Finansreglement - framlegg"*; motteke av oss pr. e-post 12.01.12. Det er dette dokumentet vi uttaler oss om.

Vi har gått gjennom ovannemnde dokument og har ikkje særskilde kommentarar eller merknader til det framlegg til nytt finansreglement for Jølster kommune som ligg føre. Slik det er førelagt oss, er det i gjeldande reglement innbaka formuleringar kring rapportering og med eige punkt kring rutinebeskrivelser. I framlegget er det lagt opp til å ta ut eksisterande punkt 3, med henvisning til at dette er tilstrekkeleg ivareteke under punkt 2. Blir dette vedteke slik framlegget ligg føre, vil det medføre endringar i nummereringsrekkefølga i dokumentet. Redaksjonelt sett bør dette *reinskrivast* før det blir lagt fram til endeleg realitetshandsaming av Kommunestyret. I tilfellet bør utkastet som vi uttaler oss til, følgje med i saka. Vi har ingen særskilde merknader til det som ligg føre. Etter våre vurderingar er ordlyden i finansreglementet realtvt enkel, oversiktleg og grei, og tilpassa finanstillhøva innafor Jølster kommune i dag.

Vi vil likevel påpeike at det føreliggande dokument bør ha i seg ein referansar som lett identifiserer kva dokument dette faktisk er. Eit vedteke reglement bør i alle fall ha det i seg. I den anledning vil vi bemerke følgjande. Det er vår vurdering at dokumentet bør ha i seg f.eks. ein botntekst eller topptekst som identifiserer dokumentet, og gjerne med referanse til Kst.sak nr. eller dato for når dokumentet er vedteke; eller dato for sist ajourført/rullert, etc. Slik sett vil ein over tid betre halde styr på kva som er kva og kva som vart vedteke, når, og kva som er/var gjeldande, når tid, osv. Dette bør vere ei enkelt sak å få tilført i dokumentet.

Utfordringane framover blir utvilsomt korleis Jølster kommune vel å praktisere både det nye reglementet og etterlevinga av rutinane som er innbaka i dokumentet. I den samanheng viser vi til vår revisjonsuttale i høve kvalitetssikringa av Jølster kommune sitt finansreglement, d. 01.11.10. Vi oppsummerer vårt arbeid her på same vis, der vi bl.a. uttalte følgjande:

"Vi meiner at det framlagde reglement for finansforvaltninga i Jølster kommune tilfredsstillar kommunelova og forskriftene sine krav".

"Utfordringane framover vil utvilsomt vere korleis Jølster kommune legg opp til å praktisere det nye reglementet, samt å følgje opp rapporteringsrutinane, med krav til hyppigheit, omfang og innhald, og korleis avviksrapporteringar faktisk skal handterast i det daglege."

Det er vår vurdering at Jølster kommune sine rutiner kring kommunen si finansforvaltning ikkje er i strid med gjeldande lov og forskrifter om kommunal finansforvaltning.

Vi gjer merksam på at dei endringar som er gjort, er førelagt oss i raud tekst, slik at det har vore lett for oss å sjå kva som er beholdt av eksisterande reglement og kva som er teke inn som endringar og ny tekst. Vi returnerer dokumentet slik det er motteke av oss, som vedlegg til denne uttale.

Kommunerevisjonen gjev råd og bistand basert på kjelder som vi anser som pålitelege, våre erfaringar og opparbeida kunnskap og etter beste skjønn. Kommunerevisjonen er ikkje ansvarleg for direkte eller indirekte økonomisk eller ikkje-økonomisk tap eller skade som følgje av at våre råd eller vurderingar blir følgde. Denne uttale er utelukkande utarbeida for det føremål som er beskrive ovanfor og til kommunen sin informasjon, og skal ikkje brukast til noko anna føremål.

f.t. Florø den 14. februar, 2012

Kommunerevisjonen
 Ytre Sogn og Sunnfjord
 Postboks 487, 6801 Førde

Terje Førde

Dagleg leiar/Revisjonssjef

Førde Terje

Fra: Helgheim Arnar
Sendt: 12. januar 2012 09:08
Til: Førde Terje; Sygna Kari
Kopi: Simonsen Ragnar
Emne: Finansreglement - gjennomgang?
Vedlegg: Utkast til reglement med rapportering 120112.pdf

Hei

Har de høve til å gjere den uavhengige gjennomgangen av framlegget til finansreglement?

Det er små reelle endringar men litt tekst er endra. Der bokstavane er "overstrekta" er tanken at teksten går ut. Der det er raudt med strek under er det ny tekst.

Elles har vi baka inn rapporteringsbiten i same dokumentet. I samband med det så er det eit nytt punkt med rutiner.

Tanken er å stryke pkt 3. Det betyr at i den endelege versjonen blir nummereringa endra. Det som står i pkt 3 meiner vi er dekkja med tillegg til slutt i pkt 2.

Med vennleg helsing

> **Arnar Helgheim**
Økonomi- og personalleiar

Tlf. kont.: 57 72 61 42 mobil: 975 81418

Jølster kommune:

Nettside: <http://www.jolster.kommune.no>

E-post: postmottak@jolster.kommune.no

-I verdas vakraste ramme skal vi få fram skaparkrafta i mennesket!

KOMMUNEREVISJONEN
Ytre Sogn og Sunnfjord
KRYSS-REVISJON

Dato: 10.02.2012

Sak nr. 009-2012

Arkiv: 200

Avd.kode: 1431

Sakshandsamar: J.F.

Off:

Regnr:

Notat

Saknr.
AHE 11/1108 - 1

Arkivkode
200

Dato
12.01.2012

Finansreglement - framlegg

1 Generelt

1.1 Hensikta med reglementet

Reglementet gir ein oversikt over gjeldande rammer og retningslinjer for finansforvaltninga i Jølster kommune. Fullmakter/instrukser/rutiner vert heimla i reglementet. Reglementet definerer den avkastnings- og risikonivå som er akseptabel for

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midlar tiltenkt til driftsføremål.
- Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje.

1.2 Heimel og gyldigheit

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av

- Lov om kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning av 25. september 1992, § 52.
- Ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av KRD 9.juni 2009.

Reglementet trer i kraft 1. januar 2011. Finansreglementet skal vedtakast minst ein gong i kvar kommunestyreperiode, men kan vurderast årleg om det er behov for endringar.

Reglementet byggjer på kommunen sitt finansreglement (sist revidert i 2009) og erstattar dette.

1.3 Føremål for finansforvaltninga

Finansforvaltninga har som overordna føremål å sikre ein tilfredsstillande avkastning, samt stabile og låge netto finansieringskostnader for kommunen sine aktivitetar innanfor definerte risikoråmer.

Dette vert søkt oppnådd gjennom følgjande delmål:

- Kommunen skal til ein kvar tid ha likviditet til å dekke løpande forpliktingar. I dette ligg at finansporteføljen skal setjast saman på ein måte som avgrensar kommunen sin likviditetsrisiko til eit minimum.
- Plassert overskotslikviditet skal over tid gje ein tilfredsstillande avkastning innanfor kommunen sine krav til likviditet, renterisiko og tidshorizont.

- Lånte midler skal over tid gje lågast mogeleg totalkostnad innanfor kommunen sine krav til refinansieringsrisiko, renterisiko og bindingstid.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gje ein tilfredsstillande langsiktig avkastning utan vesentleg finansiell risiko, som over tid skal bidra til å gje kommunen sine innbyggjarar eit best mogeleg tenestetilbod.
- Ethiske retningslinjer lik dei som gjelder for Statens Petroleumsfond skal liggje til grunn for forvaltninga.

1.4 Målsetjing og generelle rårer

- Kommunestyret skal sjølv gje reglar for kommunen si finansforvaltning, herunder målsettingar, strategiar, rammer og avgrensingar for forvaltning av finansielle aktiva og passiva, samt rapporteringsrutinar.
- Kommunestyret skal sjølv gjennom fastsetting av dette finansreglementet, ta stilling til kva som er tilfredsstillande avkastning og vesentleg finansiell risiko, jfr. kommunelova § 52.
- Om den finansielle risiko kommunen tar på seg er forsvarleg, må sjåast i samanheng med kommunen sin økonomiske evne til å bere risiko.
- Reglementet skal baserast på kommunens eigen kunnskap om finansforvaltning. Med dette forståast kompetanse til å kunne foreta fagleg kvalifiserte vurderingar av finansielle marknad, instrument og risiko, samt kompetanse til å kunne kontrollere om forvaltninga vert utøvd i tråd med finansreglementet, finansforskrifta og kommunelova.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltninga, med dette kva som vert rekna som langsiktige finansielle aktiva.
- Finansielle instrument og/eller produkt som ikkje er eksplisitt tillate brukt gjennom dette reglementet, kan ikkje nyttast i kommunens finansforvaltning.
- Reglane for finansforvaltning og rutiner for finansiell rapportering til kommunestyret og formannskapet i hht. dette reglementet, vil bli vurdert av kommunen sine tilsynsorgan som ein del av revisjonen og kontrollutvalet si løpande oppfølging av kommunen sin interne kontroll.

1.5 Risiko

Ulike risikotypar som må vurderast:

Type risiko	Omtale
Kredittrisiko	Risiko for at lågjevar ikkje få sitt tilgodehavande attendebetalt ved forfall (konkursrisiko)
Marknadsrisiko	Risiko for kurssvingingar i marknad der kommunen er eksponert
Rente/kursrisiko	Risiko for svingingar i kursar og renter, rentefølsomheit
Likviditetsrisiko	Risiko for å ikkje få sitt tilgodehavande til rett tid
Valutarisiko	Risiko for svingingar i valutakursar mot NOK
Systematisk risiko i aksjemarknaden	Risiko for tap som følgje av at dei marknad der kommunen er eksponert vil falle
Usystematisk risiko i aksjemarknaden.	Risiko for tap som følgje av at enkelte aksjer vil falle i verdi i forhold til marknaden elles.
Administrasjonsrisiko	Risiko med kommunen sine eigne rutinar og eigen kompetanse

2 Ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål

Forvaltninga av kortsiktige midlar er skilt frå langsiktig forvaltning, og skal sikre at kommunen

- kan betale ved forfall,
- og samstundes får tilfredsstillande avkastning.

Kommunen sine midlar til driftsføremål kan plasserast i bankinnskot og pengemarknadsfond. Kommunen kan inngå råmeavtale for å ivareta det løpande behovet for banktenester. Ved val av hovudbankforbindelse vert det stilt krav om minimum kredittrating A – eller tilsvarande kredittvurdering.

Avgrensingane i dette punktet gjeld også langsiktige midlar som kommunen ikkje treng til dekning av løpande betalingsplikter.

2.1 Innskot i bank

For bankinnskot gjeld følgjande

- Tidsbinding kan ikkje avtalast for lenger periode enn 6 månadar
- Eit enkelt innskot med tidsbinding kan ikkje utgjere meir enn 10 millionar kroner.

2.2 Pengemarknadsfond

For plassering i pengemarknadsfond gjeld følgjande

- Midlar kan berre plasserast i fond forvalta av selskap med breid verdipapirforvaltning og som inngår som ein del av anerkjent institusjon/finanskonsern
- Det skal berre plasserast i fond med rentefølsomheit kortare enn 12 månadar.
- Ingen av fondet sine einskildpapir skal ha lågare kredittrating enn BBB- ("investment grade"), eller de skal vere vurdert av forvaltar til å ha minimum tilsvarande kredittkvalitet.

2.3 Direkte eige av verdipapir

Det vert ikkje plassert midlar i form av direkte eige av verdipapir.

3 Langsiktige midlar

Jølster kommune har pr i dag ikkje langsiktige midlar som er aktuelle for plassering. Det vert difor ikkje bestemt rårer for plassering av slike midlar. Dersom det i framtida vert aktuelt med plassering av slike midlar skal finansreglementet oppdaterast med naudsynte avklaringar.

4 Forvaltning av innlån

4.1 Rammer

Jølster kommune vil optimalisere rentekostnader og risiko over tid, ved å

- Innhente aktuelle tilbod ved låneopptak og refinansiering,
- Vurdere fastrentevilkår mot ubundne vilkår ut ifrå ei ønskt vekting, og ut ifrå ei vurdering av framtidig renteutvikling.

Fastrentelån skal normalt

- Utgjere mellom 1/3 og 2/3 av totalt lånevolum,
- Ha ulike forfallstider og bindingstidsrom,

- Ha ein normert gjennomsnittleg renterisiko.
Renteavtaler og opsjonar kan nyttast berre til reduksjon av renterisiko.

Lån skal takast opp i norske kroner.

Kommunestyret fattar vedtak om opptak av nye lån i samband med vedtak om eller endring av investeringsbudsjettet.

5 Fullmakter

Rådmannen har fullmakt til å forvalte plassering av midlar og forvaltning av innlån i samsvar med retningslinene i dette reglementet.

6 Rutiner

Rådmannen syter for at det ved følgjande transaksjonar vert gjort vurdering av minst 2 tilsette. Det skal gjerast ei konkret vurdering av om transaksjonane er i tråd med gjeldande finansreglement.

- Innskot med tidsbinding
- Pengemarknadsfond
- Innlån: Nye lån og refinansiering

7 Rapportering

Rådmannen rapporterer til kommunestyret i samband med kvar tertialrapport. Rapporten skal innehalde opplysningar om vilkår på plassering av midlar og innlån. For innlån skal rapporten gi opplysningar om:

- Lån med p.t. rente
- Lån med NIBOR-basert rente
- Lån med fast rente
- Del av lån som er på fast rente.

Rapportering om finansforvaltning skjer etter følgjande mal:

Disponible midlar

Ledig likviditet og andre midlar tiltenkt driftsføremål

Type plassering	Sum 01.01	Sum xx.yy	Merknad
Bankinnskot eks. fond			
Bankinnskot fond			
Bankinnskot særtilkår (evt)			
Bankinnskot skattetrekk			
Annan bank (evt)			

Langsiktig plassering

Type plassering	Sum 01.01	Sum xx.yy	Merknad
Pengemarknadsfond			

Innlån og garantiar

Innlån

Långjevarar	Lånebeløp	Flytande rente i %	Fast rente i %
-------------	-----------	--------------------	----------------

Kommunalbanken			
KLP Kommunekreditt			
Husbanken			
Andre långjevarar			
Sum			

Garantiar

Føretaket sitt namn	Garantibeløp	Merknad

Kommentarar

Vedlegg til finansreglement

Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning med merknader

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 9. juni 2009 med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 52 nr. 2.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for kommuners og fylkeskommuners virksomhet.

§ 2. Reglement for finansforvaltningen

Kommunestyret og fylkestinget skal selv gi regler for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning.

Reglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyre- og fylkestingsperiode.

§ 3. Rammer for reglementet

Kommunestyret og fylkestinget skal ved fastsettelsen av reglementet vektlegge hensynet til en forsvarlig økonomiforvaltning og hensynet til å kunne dekke sine løpende betalingsforpliktelser. Reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen eller fylkeskommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finansforvaltning.

Ved forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.

Det skal i kommunen eller fylkeskommunen være kunnskap om finansforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen eller fylkeskommunen kan utøve sin finansforvaltning i tråd med sitt finansreglement. Dette gjelder også når kommunen eller fylkeskommunen kjøper finansforvaltningstjenester fra andre.

§ 4. Innholdet i reglementet

Reglementet skal omfatte forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens midler og gjeld, herunder:

- a) Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- b) Langsiktige finansielle aktiva.
- c) Gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler.

Reglementet skal minimum angi:

- a) Formålet med forvaltningen.
- b) Hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva.
- c) Rammer og begrensninger for forvaltningen av de ulike forvaltningstyper som angitt i første ledd, herunder tillatt risikonivå, krav til risikospredning og tillatte finansielle instrumenter.
- d) Tidspunkt for og innhold i statusrapporteringen for finansforvaltningen i tråd med § 6 og § 7.
- e) Håndtering av avvik fra finansreglementet.

§ 5. Kvalitetssikring av reglementet

Kommunestyret og fylkestinget skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i denne forskrift. Vurderingen skal skje før reglementet vedtas i kommunestyret og fylkestinget.

§ 6. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Administrasjonssjefen skal minst to ganger i året legge fram rapporter for kommunestyret eller fylkestinget som viser status for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning.

I tillegg skal administrasjonssjefen etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret eller fylkestinget som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende for kommuneråd eller fylkesråd i kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisme.

§ 7. Innholdet i rapporteringen

Rapporteringen skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:

a) Aktiva

- Sammensetningen av aktiva
- Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser

b) Passiva

- Sammensetning av passiva
- Løpetid for passiva
- Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser.

§ 8. Rutiner for finansforvaltningen

Det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og denne forskrift, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Det skal herunder etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Kommunestyret og fylkestinget skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer rutinene.

Kommunestyret og fylkestinget skal påse at slike rutiner er etablert og etterleves.

§ 9. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2010.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 5. mars 2001 nr. 299 om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Merknader

Til § 1:

Bestemmelsen angir at forskriften gjelder for kommuners og fylkeskommuners virksomhet. Dette omfatter også virksomhet i kommunale og fylkeskommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt eller interfylkeskommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27. Også disse virksomhetene skal utøve forvaltningen i tråd med finansreglementet.

Forskriften angir ikke krav om at det skal fastsettes egne finansreglement for finansforvaltningen i slike virksomheter. Kommunen eller fylkeskommunen kan imidlertid dersom en anser det hensiktsmessig, innenfor rammene og begrensningene som er gitt i kommunens eller

fylkeskommunens finansreglement, utarbeide nærmere regler for slike virksomheters forvaltning av midler og gjeld.

Til § 2:

Første ledd gjentar kravet i kommuneloven § 52 nr. 1 om at kommunestyret og fylkestinget selv skal gi regler for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning (finansreglement).

Med regler for finansforvaltning siktes det til målsettinger, strategier, rammer og begrensninger for forvaltning av finansielle aktiva (plassering av kommunens eller fylkeskommunens midler), samt rapporteringsrutiner. Videre siktes det til målsettinger, strategier, rammer og begrensninger for forvaltning av finansielle passiva (gjeldsporteføljen), herunder opptak av lån, inngåelse av leasingavtaler mv., samt rapporteringsrutiner.

Det følger av kommuneloven § 52 nr. 1 at det enkelte kommunestyre og fylkesting selv skal gi regler for finansforvaltningen. Kommunestyret og fylkestinget kan således ikke delegeres ansvaret for å fastsette regler for finansforvaltningen (finansreglementet) til underordnet organ. Kommunestyret og fylkestinget må selv (som et minimum) ta stilling til hvordan finansreglementet skal utformes i tråd med reglene i kommuneloven og denne forskrift. Herunder følger det at kommunestyret og fylkestinget selv tar stilling til krav til avkastning og hvor stor risiko kommunen og fylkeskommunen påtar seg (innenfor lovens rammer), jf. kommuneloven § 52 nr. 3 (se også Ot.prp.nr.43 (1999-2000) s. 104 og 136).

Kommunestyret og fylkestinget har etter kommunelovens alminnelige regler adgang til å delegeres myndighet til annet folkevalgt organ. Slik delegeringsadgang vil også foreligge når det gjelder spørsmål om kommunens og fylkeskommunens finansforvaltning. Delegeringsadgangen vil imidlertid være avgrenset til saker hvor ikke kommunestyret og fylkestinget selv er pålagt å fatte vedtak. Det ligger til grunn at delegert myndighet i spørsmål om finansforvaltningen må utøves innenfor det fastsatte finansreglementet.

Kommunestyret eller fylkestinget kan fastsette at avgjørelser av visse spørsmål knyttet til finansforvaltningen ikke skal delegeres, men avgjøres av kommunestyret eller fylkestinget selv. Dette kan eksempelvis være avgjørelser knyttet til inngåelse av finansielle avtaler av en viss størrelsesorden.

Adgangen til å delegeres myndighet til administrasjonssjefen er avgrenset til å gjelde saker som ikke er av prinsipiell betydning, jf. kommuneloven § 23 nr. 4, hvor det heter at « Kommunalt og fylkeskommunalt folkevalgt organ kan gi administrasjonssjefen myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret eller fylkestinget har bestemt noe annet ».

Administrasjonssjefen forestår (etter vedtak om delegering) den løpende finansforvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, innenfor det finansreglementet kommunestyret eller fylkestinget vedtar. Administrasjonssjefen har en selvstendig plikt til å vurdere hvorvidt saker er å anse som prinsipielle, og eventuelt å legge fram saker av prinsipiell betydning.

Hva som regnes som saker av prinsipiell betydning vil på generelt grunnlag måtte vurderes ut fra avgjørelsens karakter og konsekvenser for kommunen og fylkeskommunen, og ut fra i hvilken utstrekning de viktige skjønsmessige sider av saken kan anses klargjort gjennom kommunestyrets eller fylkestingets vedtak, instruksjer eller tidligere praksis.

Det ligger til grunn at kommunestyret og fylkestinget fastsetter et finansreglement med klare fullmakter fra kommunestyret og fylkestinget til administrasjonssjefen til å forestå finansforvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget. I tillegg til å bidra til en klar ansvarsdeling mellom kommunestyret/fylkestinget og administrasjonen, vil klare fullmakter fra kommunestyret eller fylkestinget bidra til at administrasjonssjefen kan forestå den løpende finansforvaltningen på en effektiv måte på vegne av kommunestyret eller fylkestinget.

For kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisme (kommuneråd eller fylkesråd) vises det til kommuneloven § 20.

Departementet viser til kommuneloven § 76, som angir at kommunestyret og fylkestinget har det øverste tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning. Dette innebærer at kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å føre tilsyn med at finansreglementet etterleves.

Andre ledd angir at finansreglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyre- og fylkestingsperiode. Utformingen av finansreglementet skal være gjenstand for drøftinger og behandling i kommunestyret eller fylkestinget, jf. første ledd.

Finansreglementet bør dekke hvordan finansforvaltningen skal utøves både i gode og dårlige tider. Finansreglementet bør ha en langsiktig tidshorison, og være robust mot svingninger i finansmarkedet. Det anses likevel naturlig at kommuner og fylkeskommuner gjennomgår egen finansforvaltning og oppdaterer finansreglementet med jevne mellomrom.

Det kan være hensiktsmessig at finansreglementet vurderes årlig av kommunestyret eller fylkestinget med tanke på om det er behov for endringer, eksempelvis i forbindelse med rapporteringen til kommunestyret eller fylkestinget, jf. forskriften § 6. Det kan videre være hensiktsmessig å vurdere finansreglementet ved vesentlige markedssvingninger. Hvor ofte finansreglementet bør vurderes, utover reglementets minimumskrav, vil også kunne bero på kompleksiteten i finansforvaltningen, og andre forhold av betydning for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning.

Til § 3:

Første ledd angir at kommunestyret og fylkestinget ved fastsettelsen av finansreglementet skal vektlegge hensynet til en forsvarlig økonomiforvaltning og hensynet til å kunne dekke sine løpende betalingsforpliktelser. Første ledd angir videre at reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen eller fylkeskommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finansforvaltning.

Bestemmelsen har som formål å ivareta at kommuner og fylkeskommuner skal være i stand til å yte et godt og stabilt tjenestetilbud. En finans- og økonomiforvaltning som er forsvarlig både i mål og utforming er grunnlaget for å oppnå dette.

Bestemmelsen må ses i sammenheng med kommuneloven § 52 nr. 3, som angir at « Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at kommunen og fylkeskommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall ».

Bestemmelsen i kommuneloven slår fast som et grunnleggende prinsipp at finansforvaltningen skal skje slik at den ivaretar hensynet til balanse mellom avkastning, risiko og likviditet. Det følger av bestemmelsen at kommunestyret og fylkestinget ved fastsettelsen av reglementet skal ta stilling til forholdet mellom avkastning, risiko og likviditet. Det enkelte kommunestyre og fylkesting må selv gjennom fastsettelsen av finansreglementet ta nærmere stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko, jf. Ot.prp.nr.43 (1999-2000) s. 136.

I vurderingen av vesentlig finansiell risiko vil det imidlertid være naturlig å vurdere både risikoen i kommunens eller fylkeskommunens totale forvaltningsportefølje og risikoen i de enkelte finansielle instrumenter. Hvorvidt den finansielle risiko en kommune eller fylkeskommune tar på seg i sin finansforvaltning er forsvarlig, må ses i sammenheng med kommunens eller fylkeskommunens økonomiske evne til å bære risiko.

Det understrekes at det vil være kommunestyret og fylkestinget selv som må fastsette hva som vil være tilfredsstillende avkastning for den enkelte kommune og fylkeskommune (uten at det tas vesentlig finansiell risiko). Dette innebærer at kommuner og fylkeskommuner kan (og i mange tilfeller bør) legge til grunn lav finansiell risiko og mer stabil avkastning for hele forvaltningsporteføljen, og at kommuner og fylkeskommuner ikke vil være pålagt å forvalte langsiktige finansielle aktiva med en noe høyere finansiell risiko, jf. merknadene til § 4.

Andre ledd angir at ved forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet. Dette er nærmere omtalt i merknadene til § 4.

Tredje ledd fastslår at det i kommunen eller fylkeskommunen til enhver tid skal være kunnskap om finansforvaltning som er tilstrekkelig for at kommunen eller fylkeskommunen kan utøve sin finansforvaltning i tråd med sitt finansreglement. Dette innebærer at det skal være samsvar mellom finansreglementet og kommunens eller fylkeskommunens egen kunnskap om finansforvaltning, slik at forvaltningen innrettes på en betryggende måte. Reglementet skal utformes i lys av kommunens eller fylkeskommunens evne til å vurdere og håndtere finansiell risiko. Bestemmelsen fastslår at dette også gjelder når kommunen eller fylkeskommunen kjøper finansforvaltningstjenester fra andre. Bestemmelsen har som formål å presisere kommunenes og fylkeskommunenes ansvar for at finansforvaltningen utformes og organiseres på en måte som er økonomisk og operasjonelt forsvarlig gitt kompetansen i den enkelte kommune og fylkeskommune.

Med kunnskap om finansforvaltning forstås kompetanse til å kunne foreta faglig kvalifiserte vurderinger av finansiell risiko og den løpende finansforvaltningen, og kompetanse til å kontrollere om forvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, kommunelovens regler og reglene i denne forskrift.

Finansforvaltningen kan innrettes mer eller mindre kompleks. Det følger av bestemmelsen at kravet til kommunens og fylkeskommunens egen kunnskap om finansforvaltning øker med kompleksiteten i finansforvaltningen. Videre følger det av bestemmelsen at jo mer kompleks finansforvaltningen er, desto større krav vil det måtte stilles til kommunens og fylkeskommunens utforming og organisering av finansforvaltningen for at denne skal kunne anses økonomisk og administrativt/operasjonelt forsvarlig.

Bestemmelsen er ikke til hinder for at kommuner og fylkeskommuner kan kjøpe forvaltningstjenester fra andre. Kommuner og fylkeskommuner står fritt til å velge om de ønsker dette. Dersom det kjøpes forvaltningstjenester fra andre, ligger det til grunn at forvaltningen skal utøves i tråd med kommunens og fylkeskommunens finansreglement.

Det følger videre av bestemmelsen at når kommunen eller fylkeskommunen kjøper finansforvaltningstjenester fra andre, skal finansreglementet fortsatt baseres på kommunens og fylkeskommunens egen kunnskap om finansforvaltning. Dersom kommunen eller fylkeskommunen kjøper forvaltningstjenester fra andre, må kommunen og fylkeskommunen likevel selv kunne være i stand til å foreta faglig kvalifiserte vurderinger av finansiell risiko og den løpende finansforvaltningen, og være i stand til å kontrollere om forvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, kommunelovens regler og reglene i denne forskrift.

Bestemmelsen anses som en utdyping av kommuneloven § 23 nr. 2, som pålegger administrasjonssjefen å påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Til § 4:

Bestemmelsen angir hva reglementet minst skal inneholde. Kravene i bestemmelsen, og beskrivelsen i denne merknaden av hva finansreglementet skal omfatte, er ikke uttømmende. Den enkelte kommune og fylkeskommune må vurdere om det kan være hensiktsmessig eller nødvendig å supplere finansreglementet ytterligere.

Tidshorizonten for når midler (finansielle aktiva) skal anvendes er avgjørende for forvaltningen av midlene, herunder hvilken risiko/avkastning en bør legge til grunn for forvaltningen. Jo lengre tidshorizont, jo mer forsvarlig kan det være å ta noe høyere risiko for å kunne oppnå en noe høyere forventet avkastning på midlene. Bestemmelsen skiller derfor mellom forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva atskilt fra kommunens og fylkeskommunens midler beregnet for driftsformål.

Det vises til § 3 andre ledd, som angir at ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet. Tilsvarende krav er ikke fastsatt for forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva. Dette innebærer at reglene i kommuneloven og forskriften åpner for at langsiktige finansielle aktiva kan forvaltes slik at man godtar noe høyere finansiell risiko, og eventuelt lavere likviditet, i bytte mot muligheten for en noe høyere avkastning på lang sikt. En forutsetning vil være at det anses forsvarlig å fokusere mindre på kortsiktige svingninger i markedet (som følge av større risiko). Langsiktige finansielle aktiva kan likevel ikke forvaltes slik at det

tas vesentlig finansiell risiko, jf. kommuneloven § 52 nr. 3 og forskriften § 3 første ledd. Det understrekes at dette ikke må forstås slik at kommuner og fylkeskommuner er pålagt å forvalte langsiktige finansielle aktiva med en høyere finansiell risiko.

Det presiseres at skillet mellom ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og langsiktige finansielle aktiva ikke entydig tilsvarer skillet mellom omløpsmidler og anleggsmidler i årsregnskapet. Eksempelvis vil langsiktige finansielle aktiva etter regnskapsreglene kunne måtte regnes som finansielle omløpsmidler.

Departementet minner om reglene for regnskapsføring av finansielle eiendeler, som innebærer at verdiendringer på finansielle eiendeler i mange tilfeller skal regnskapsføres i året de oppstår. Det vises til forskrift 15. desember 2000 nr. 1424 om årsregnskap for kommuner og fylkeskommuner § 8 og god kommunal regnskapskikk (Kommunal Regnskapsstandard nr. 1). Forvaltningen av langsiktige midler vil dermed kunne ha budsjettmessige effekter, og være utslagsgivende for kommunens eller fylkeskommunens velferdstjenester på kort sikt. For eksempel dersom tap på finansplasseringer innebærer regnskapsmessig merforbruk og krav til inndekning i påfølgende år, eller dersom tap på finansplasseringer ikke er innarbeidet i kommunens eller fylkeskommunens årsbudsjett. Dette innebærer at det vil kunne være nødvendig at kommuner og fylkeskommuner, i den grad kommunen eller fylkeskommunen har midler som forvaltes langsiktig og som er utsatt for markedssvingninger, innretter sin økonomiforvaltning slik at det finnes buffere (fondsmidler) som kan benyttes til å skjerme tjenesteproduksjonen for negative verdiendringer på plasseringene. Det vises her til kommuneloven § 46 nr. 6 som angir krav om at det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger. Nødvendige avsetninger omfatter avsetninger som anses nødvendige av hensyn til god kommunal økonomiforvaltning, jf. Ot.prp.nr.43 (1999-2000) s. 131.

Første ledd innebærer at reglementet skal omfatte forvaltningen av alle finansielle aktiva (plasseringer) og all passiva (gjeld). Det følger av første ledd bokstav a at reglementet skal inneholde regler for forvaltning av kommunens og fylkeskommunens ledige likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.

Med « ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål » menes midler som skal kunne være tilgjengelige for å dekke kommunens og fylkeskommunens betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller innenfor en kort og mellomlang tidshorison. Kommunen og fylkeskommunen må selv, ut fra egen økonomisk situasjon, forstående forpliktelser og forfalltidspunktet for disse, vurdere nærmere hva som må regnes som ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.

Som et utgangspunkt legger departementet til grunn at dette typisk er:

- løpende inntekter som skal dekke løpende utgifter,
- en andel av midler på disposisjonsfond eller ubundet investeringsfond,
- ubrukte øremerkete drifts- og investeringstilskudd,
- midler på selvkostfond,
- midler på bundne fond, hvor det eventuelt er fastsatt krav om at midler skal være disponible til enhver tid,
- ubrukte lånemidler, herunder ubrukte lånemidler tatt opp til eget lånefond.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal forvaltes med lav finansiell risiko og høy likviditet, jf. § 3 andre ledd. Finansiell risiko er nærmere omtalt under merknadene til andre ledd.

Bestemmelsen utdyper kravet i kommuneloven § 52 nr. 3, som angir at forvaltningen skal skje «... under hensyn til at kommunen og fylkeskommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall ». Dette innebærer at det til enhver tid skal være ledige likvider til å dekke utbetalinger. Kommunens og fylkeskommunens midler må følgelig i tilstrekkelig grad plasseres i verdipapirer med tilstrekkelig likviditet.

En kommune eller fylkeskommune er likvid dersom den kan innfri betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller. Likviditetsstyring er avgjørende for at kommunens eller fylkeskommunens daglige drift og investeringer kan utføres « uten forstyrrelser » på grunn av mangel på likviditet. Likviditetsstyringen må sikre at kommunens og fylkeskommunens midler plasseres slik at det til enhver tid vil kunne være ledige likvider til å dekke løpende utbetalinger i tråd med lovens krav.

Likvider vil typisk være kontanter, bankinnskudd og verdipapirer med en gjenstående løpetid på tre måneder eller kortere.

Kommunal finanshåndbok (red. Jørgensen, 2008) definerer likviditet (som egenskap ved et verdipapir) slik: « Et verdipapir er likvid når forskjellen mellom de kjøps- og salgskurser som stilles er liten, og det kan omsettes store volum av verdipapiret med begrenset virkning på kursen på verdipapiret.» Likviditetsrisiko er en av flere former for finansiell risiko som kommunen eller fylkeskommunen må ta hensyn til.

Det følger av første ledd bokstav b at reglementet skal inneholde regler for forvaltning av kommunens og fylkeskommunens langsiktige finansielle aktiva.

Med « langsiktige finansielle aktiva » menes midler som ikke må regnes som ledige likvider og andre midler beregnet for driftsformål, og som ut fra kommunens og fylkeskommunens økonomiske situasjon kan anses forsvarlig å forvalte med en lang tidshorisont med noe mindre fokus på kortsiktige markedssvingninger. Langsiktige finansielle aktiva skiller seg fra ledige likvider og andre midler beregnet for driftsformål ved at forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva ikke skal være utslagsgivende for kommunens eller fylkeskommunens betalingsevne på kort sikt.

Det følger av første ledd bokstav c at reglementet skal inneholde regler for forvaltning av kommunens og fylkeskommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.

Innlånskostnadene har vesentlig betydning for kommuners og fylkeskommuners økonomi. Forvaltning av finansielle passiva (gjeldsporteføljen) er således en viktig del av kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning med tanke på å oppnå lave lånekostnader og håndtering av risiko for renteendringer. I likhet med de øvrige forvaltningstyper, er det kommunestyrets eller fylkestingets ansvar å angi hvordan denne forvaltningen skal håndteres.

Andre ledd angir hva reglementet minimum skal angi. Andre ledd bokstav a innebærer at kommunestyret og fylkestinget skal gi en framstilling av formålet med forvaltningen i finansreglementet. En formålsbeskrivelse vil omfatte overordnede rettesnorer for forvaltningen av ulike finansielle aktiva og finansielle passiva. Formålsbeskrivelsen skal i tråd med forskriften § 3 første ledd vektlegge hensynet til en forsvarlig økonomiforvaltning og hensynet til å kunne dekke sine løpende betalingsforpliktelser.

Formålsbeskrivelsen kan for eksempel omfatte preferanser/holdninger til bruken av finansielle instrumenter som bidrar til å øke forvaltningens kompleksitet, preferanser for valget mellom lavere eller høyere risiko og avkastning i forvaltningen (innenfor lovens rammer om at en ikke kan ta på seg vesentlig finansiell risiko), eller preferanser for valget mellom faste og flytende renter på innlån.

Andre ledd bokstav b innebærer at kommunestyret og fylkestinget i finansreglementet skal foreta en avgrensning av hvilke av kommunens og fylkeskommunens midler som regnes for å være langsiktige finansielle aktiva, og som kan forvaltes innenfor en lang tidshorisont, jf. merknadene til første ledd.

Andre ledd bokstav c innebærer at kommunestyret og fylkestinget i finansreglementet skal fastsette de rammer og begrensninger for forvaltningen som skal gjelde for de ulike forvaltningstypene som er angitt i første ledd. Bokstav c innebærer videre at kommunestyret og fylkestinget herunder skal definere tillatt risikonivå, krav til risikospredning og tillatte finansielle instrumenter, og på den måten angi hvordan den finansielle risiko som kommunen eller fylkeskommunen er utsatt for skal håndteres på et overordnet nivå.

Bestemmelsen må forstås slik at finansreglementet må angi hvordan finansiell risiko skal håndteres ved å fastsette hvordan plasseringene skal fordeles på ulike aktivaklasser, debitorgrupper og utstedere, herunder hvilke finansielle instrumenter som skal være tillatt, og begrensninger for hvor stor del av midlene som kan plasseres i ett enkelt verdipapir (eksempelvis en enkelt aksje eller en enkelt obligasjon). Plassering i eksempelvis aksjemarkedet bør begrenses til en angitt prosentdel (normalt et intervall) av kommunens samlede finansielle midler. Det følger videre av dette at kommunen eller fylkeskommunen ikke kan benytte finansielle instrumenter som ikke er angitt i finansreglementet.

Nærmere om kravet til å definere tillatt risikonivå

Kommuner og fylkeskommuner er utsatt for finansiell risiko knyttet til plasseringer av midler og lån av midler. Finansiell risiko er usikkerhet om den framtidige verdien av plasseringen eller forpliktelsen i forhold til verdien på plasseringstidspunktet eller tidspunktet for avtaleinngåelse. Alle kommuner og fylkeskommuner er i større eller mindre grad utsatt for finansiell risiko.

Det er samvariasjon mellom grad av risiko og avkastningspotensialet på plasseringen. Jo høyere forventet avkastning er, jo høyere må en legge til grunn at den finansielle risiko er. Jo lavere finansiell risiko, desto mer stabil og forutsigbar avkastning kan en forvente over tid. Dersom det legges til grunn at en kan forvente å øke avkastningen, må en samtidig legge til grunn at man påtar seg økt risiko.

Det eksisterer ulike typer av finansiell risiko. Den finansielle risiko som ligger i et verdipapir, vil som regel bestå av flere typer risiko samtidig.

Definisjoner av ulike typer av finansiell risiko:

Kredittrisiko	Kredittrisiko representerer faren for at motparten i en kontrakt, for eksempel en låntaker eller motparten i en derivatkontrakt, ikke innfrir sine forpliktelser. Eksempelvis at motpart i en låneavtale eller en selger av en obligasjon ikke betaler tilbake hele eller deler av lånet (inkludert rentene).
Markedsrisiko	Markedsrisiko er risikoen for tap eller økte kostnader som følge av endringer i markedspriser (kurssvingninger) i de verdipapirmarkedene kommunen eller fylkeskommunen er eksponert, herunder:
Renterisiko	Renterisiko representerer risikoen for at verdien på plasseringer i rentebærende verdipapirer endrer seg når renten endrer seg. Går renten opp, går verdien av plasseringer i rentebærende verdipapirer ned (og motsatt). Det er også renterisiko knyttet til kommunens eller fylkeskommunens innlån. Endringer i markedsrenten påvirker rentekostnader, og for eksempel også innløsningsverdi på opptatte fastrentelån.
Likviditetsrisiko	Likviditetsrisiko er faren for at plasseringer ikke kan gjøres disponible for kommunen eller fylkeskommunen på kort tid, uten at det oppstår vesentlige prisfall på plasseringene i forbindelse med realisasjon.
Valutarisiko	Valutarisiko representerer risikoen for tap på plasseringer og lån pga. kurssvingninger i valutamarkedet.
Systematisk risiko i aksjemarkedet (generell markedsrisiko)	Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle aksjemarkedet vil stige eller falle – både på kort og lang sikt.
Usystematisk risiko i aksjemarkedet (selskapsrisiko)	Usystematisk risiko er forbundet med risikoen for at verdien av det aktuelle investeringsobjekt (selskap) en investerer i, vil stige eller falle i forhold til verdien på markedet - både på kort og lang sikt.

Nærmere om kravet til risikospredning

Krav til risikospredning vil ha sammenheng med definert tillatt risikonivå. Ved å plassere en stor andel av midler i få enkelte aktiva utsetter kommunen eller fylkeskommunen seg gjerne for større finansiell risiko enn om plasseringene spres. Å konsentrere midler i enkeltaktiva vil kunne medføre vesentlig finansiell risiko.

Risikospredning reduserer den finansielle risiko. Plasseringer må spres i tilstrekkelig grad for å begrense den finansielle risiko en påtar seg.

Risikospredning oppnås ved fordeling av midlene på ulike verdipapirer innenfor flere aktivaklasser (eksempelvis aksjer, obligasjoner, sertifikater, bankinnskudd), debitorgrupper (eksempelvis ulike typer/bransjer av aksjeutstedere eller obligasjonsutstedere) og utstedere (ulike selskaper/avtalemotparter). Det må ligge til grunn at verdipapirer som er satt sammen av ulike

finansielle instrumenter klassifiseres ut fra det elementet som er drivende for risikoen knyttet til verdipapirer. Eksempelvis at en aksjeindeksert obligasjon klassifiseres i forvaltningsporteføljen som en aksje.

Bokstav c innebærer også at reglementet skal angi rammer og begrensninger for forvaltningen av passiva (gjeldsporteføljen). Dette vil kunne være hvordan en skal forholde seg til markedets forventninger om framtidig rentenivå, hvordan en skal tilpasse seg endringer i rentemarkedet, preferanser for valg mellom fast og flytende rente, valg av tidshorisont for eventuelle rentebindinger mv.

Andre ledd bokstav d angir at finansreglementet skal fastsette tidspunkt for og innhold i rapporteringen av status for finansforvaltningen. Nærmere krav til rapportering er gitt i forskriften § 6 og § 7.

Andre ledd bokstav e innebærer at kommunestyret og fylkestinget i finansreglementet skal fastsette hvordan avvik fra finansreglementet i finansforvaltningen skal håndteres. Det følger av bestemmelsen at når avvik fra finansreglementet konstateres, skal avvik følges opp i tråd med det som er angitt i reglementet.

Bestemmelsen henspiller på en situasjon der finansforvaltningen av ulike grunner skulle bryte med de rammer og begrensninger for forvaltningen som er fastsatt i finansreglementet. Bestemmelsen er rettet mot en situasjon hvor det er konstatert avvik fra finansreglementet, og hvordan avviket skal følges opp og « lukkes ». Det er krav om at kommuner og fylkeskommuner etablerer systemer og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet, jf. kravene til rapportering av avvik i § 6 og § 7, og kravet til interne rutiner i § 8.

Finansreglementet bør dekke hvordan finansforvaltningen skal utøves både i gode og dårlige tider. Det understrekes at finansreglementet angir reglene for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning. Finansreglementet er å anse som fullmakter fra kommunestyret eller fylkestinget til administrasjonssjefen (eller den som har fått delegeret myndighet) til å forestå finansforvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget. Det klare utgangspunktet er at det ikke skal forekomme avvik fra reglene i finansreglementet. Bestemmelsen i bokstav e må ikke forstås som en hjemmel for tillatelse til avvik fra reglene som følger av finansreglementet. Kravet i bokstav e er imidlertid basert på at det ikke kan ses bort fra at det unntaksvis (av ulike grunner) vil kunne oppstå situasjoner hvor finansforvaltningen likevel bryter med de rammer og begrensninger for forvaltningen som er fastsatt i finansreglementet. Planlagt fravikelse av finansreglementet vil kreve at finansreglementet endres før finansforvaltningen kan innrettes på nytt.

Til § 5:

Bestemmelsen angir at kommunestyret og fylkestinget skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i denne forskrift. Bestemmelsen angir videre at vurderingen skal skje før reglementet vedtas i kommunestyret og fylkestinget.

Bestemmelsen innebærer at kommunestyret eller fylkestinget har ansvaret for å påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning har vurdert finansreglementet (før vedtak om finansreglement fattes). Med uavhengig instans siktes det til et miljø, et selskap eller en person som står fritt fra:

- den kommunale eller fylkeskommunale administrasjonen
- de/den som skal forvalte porteføljene, dersom kommunen eller fylkeskommunen kjøper forvaltningstjenester fra andre.

I bestemmelsen ligger det at uavhengig instans som har kvalitetssikret reglementet ikke kan benyttes som ekstern forvalter så lenge reglementet er gjeldende.

Med kunnskap om finansforvaltning siktes det til faglig kompetanse på finansiell risiko og finansforvaltning. Uavhengig instans kan være revisjonen, forutsatt at revisjonen har den nødvendige kunnskap om finansforvaltning.

Bestemmelsen innebærer at uavhengig instans skal vurdere om finansreglementet som legges fram for kommunestyret eller fylkestinget til behandling er i tråd med reglene i kommuneloven og denne forskriften. Det siktes her spesielt til kommuneloven § 52 nr. 3. Det vil også kunne være naturlig at uavhengig instans foretar en vurdering av om finansreglementet bidrar til å oppfylle kommunestyrets eller fylkestingets målsettinger for finansforvaltningen.

Bestemmelsen innebærer at kvalitetssikringen skal skje i forkant av kommunestyrets og fylkestingets vedtak om finansreglement. Det følger av bestemmelsen at tilsvarende kvalitetssikring i forkant skal foretas dersom reglementet endres.

Det vises til kommuneloven § 23 nr. 2, som pålegger administrasjonssjefen å påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Kravet om at uavhengig instans skal vurdere finansreglementet kan anses som et tilleggskrav om særskilt kvalitetssikring av finansreglementet (saksutredningen) før dette legges fram for kommunestyret eller fylkestinget.

Når kommunestyret eller fylkestinget har ansvaret for å påse kvalitetssikring fra uavhengig instans, anses det naturlig at uttalelsen fra uavhengig instans også legges fram for kommunestyret eller fylkestinget. Før finansreglementet legges fram for kommunestyret og fylkestinget til behandling følger det av kravet om forsvarlig saksutredning at det vil måtte vurderes om uttalelsen fra uavhengig instans innebærer at det er nødvendig å justere finansreglementet i tråd med eventuelle merknader i uttalelsen. Dersom vesentlige merknader i uttalelsen ikke tas til følge. Bør dette begrunnes i saksframstillingen.

Til § 6:

Første ledd angir at rapporteringen til kommunestyret eller fylkestinget om status for finansforvaltningen skal skje minst to ganger i året. Det kan være hensiktsmessig å gjennomføre rapporteringen om finansforvaltningen sammen med rapporteringen som skal skje på bakgrunn av forskrift 15. desember 2000 nr. 1423 om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner § 10 (om budsjettstyring), hvor det skal rapporteres til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og innbetalinger og utgifter og utbetalinger i henhold til det vedtatte årsbudsjett. Den praktiske tilrettelegging vil være opp til den enkelte kommune eller fylkeskommune ut fra hva en finner hensiktsmessig.

Dersom det skjer vesentlige endringer i porteføljen på grunn av utviklingen i markedet, enten med hensyn på risiko eller avkastning, bør administrasjonssjefen rapportere til kommunestyret eller fylkestinget uten ugrunnet opphold. Dersom avkastningen avviker fra det budsjetterte og en forventer at dette ikke rettes opp i løpet av budsjettåret, skal dette meldes kommunestyret eller fylkestinget, og kommunestyret eller fylkestinget må foreta endringer av budsjettet, jf. kommuneloven § 47 nr. 2.

Andre ledd angir at det i tillegg skal rapporteres en gang etter årets slutt. På grunn av at årsberetningen i kommuner og fylkeskommuner blir lagt fram for kommunestyret eller fylkestinget et stykke ut i det nye året, vil det være mest naturlig for administrasjonssjefen å legge fram en egen rapport om status for finansforvaltningen til kommunestyret eller fylkestinget nærmere budsjettårets slutt. Årsberetningen bør i tillegg inneholde et sammendrag av utviklingen gjennom året og status ved årets slutt, jf. krav til årsberetningens innhold i henhold til Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 6.

Tredje ledd angir at bestemmelsene gjelder tilsvarende for kommuneråd eller fylkesråd i kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisme.

Til § 7:

Bestemmelsen angir krav til hva rapporteringen til kommunestyret og fylkestinget skal inneholde. Kravene er de samme uavhengig av hvordan kommunen eller fylkeskommunen har innrettet sin finansforvaltning. For kommuner og fylkeskommuner med en lite kompleks finansforvaltning er det lagt til grunn at rapporteringen til kommunestyret og fylkestinget under ett eller flere av underpunktene vil kunne gjøres meget enkel innenfor rammene av forskriftens krav. En mer kompleks finansforvaltning vil sette krav til mer utførlig rapportering på de enkelte underpunktene.

Når det gjelder rapportering av forvaltningen av aktiva og passiva, følger det av bestemmelsen at rapporten viser hvordan plasseringene er satt sammen på ulike aktiva, og hvordan gjelden er satt

sammen, samt forfallstidspunkt for gjelden. Det skal også rapporteres verdi på aktiva og passiva. For aktiva skal markedsverdi legges til grunn. For gjelden regulerer ikke forskriften om verddivurderingen skal være kostnadsbasert (pålydende verdi) eller markedsverdibasert (hvilken innløsningsverdi gjelden har på det aktuelle tidspunkt), eller om den ene tilnærmingen skal supplere den andre. Den enkelte kommune og fylkeskommune må ut fra egne behov og ut fra betydningen for kommunens og fylkeskommunens beslutninger selv avgjøre hva som er mest hensiktsmessig for rapporteringen. Det kan være formålstjenlig å foreta rapporteringen på et detaljeringsnivå som tilsvarer detaljeringsnivået i finansreglementets krav til fordeling av aktiva, jf. § 4.

Videre skal det rapporteres om vesentlige endringer i markedet, herunder gis en vurdering av hvilken betydning dette har for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også rapporteres om endringer i den finansielle risiko som kommunen eller fylkeskommunen er utsatt for, og det skal gis en vurdering av dette.

Dersom det har oppstått avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltning, skal dette angis i rapporten. Det vil kunne være hensiktsmessig å angi hvordan avviket håndteres, jf. forskriften § 4 bokstav e.

I tillegg skal det både for egne aktiva og egen gjeld rapporteres aktuelle markedsrenter og hvilke rentebetingelser kommunen eller fylkeskommunen har avtalt.

Til § 8:

Første ledd angir at det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og denne forskrift, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Bestemmelsen angir videre at det herunder skal utarbeides rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Det vises til kommuneloven § 23 nr. 2 om administrasjonssjefens ansvar for å etablere et betryggende system for internkontroll. Bestemmelsen presiserer et krav om administrativ internkontroll for finansforvaltningen. Det vil være naturlig at rutineene som utarbeides er tilpasset forvaltningens kompleksitet.

Rutiner for vurdering av finansiell risiko vil inneholde prosedyrer og retningslinjer for vurdering av alle typer av finansiell risiko i finansielle avtaler før avtaleinngåelse. En forsvarlig finansforvaltning må bygge på at finansielle avtaler knyttet til plasseringer og låneopptak er gjenstand for en forsvarlig og betryggende saksutredning før avtaler inngås. En forsvarlig saksutredning er av betydning både for å kontrollere om en følger eget fastsatt finansreglement, og for å avklare om den finansielle risiko er vesentlig. Kommunen eller fylkeskommunen må selv kunne foreta nødvendige faglige vurderinger forut for inngåelse av finansielle avtaler, jf. kravet i forskriften § 3 om at finansreglementet skal baseres på egen kunnskap.

Rutiner for vurdering av finansiell risiko vil videre inneholde prosedyrer og retningslinjer for overvåkning og vurderinger av utviklingen i den finansielle risiko som kommunen eller fylkeskommunen er utsatt for, og forholdet til tillatt risikonivå og krav til risikospredning fastsatt i finansreglementet. Rutiner for håndtering av finansiell risiko vil inneholde prosedyrer og retningslinjer for hvordan finansiell risiko skal håndteres i tråd med finansreglementet.

Andre ledd angir at kommunestyret og fylkestinget skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning vurderer rutineene. Det vises til merknadene til § 5.

Tredje ledd angir at kommunestyret og fylkestinget skal påse at slike rutiner er etablert og etterleves. Det vises til kommuneloven § 76 om kommunestyrets og fylkestingets tilsynsansvar.

Til § 9:

Bestemmelsen fastsetter at forskriften trer i kraft 1. juli 2010. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 5. mars 2001 nr. 299 om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Dette innebærer at kommuner og fylkeskommuner gis frist til 1. juli 2010 for å fastsette nytt finansreglement i tråd med denne forskriften. Kommuner og fylkeskommuner kan fastsette nytt

finansreglement og innrette finansforvaltningen i tråd med denne forskriften før 1. juli 2010. Bestemmelsen i gjeldende finansforskrift 5. mars 2001 nr. 299 § 3 om at kommunestyret og fylkestinget gjennom reglementet skal ta stilling til rutiner for rapportering fra uavhengig instans som skal vurdere om forvalter(e) følger opp de fastlagte regler for forvaltning gjelder fram til 1. juli 2010.

SM 16-12

SkatteetatenSaksbehandlar
Frode Kristiansen

Dykkar dato

Vår dato
20.02.2012Direkte tlf
55578468

Dykkar referanse

Vår referanse
2011/118274

Kommunestyret i Jølster kommune

6843 SKEI I JØLSTER

Kontrollrapport 2011 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen i Jølster kommune

1. Generelt om fagleg styring og kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen

Skatteoppkrevjaren sitt ansvar og mynde følgjer av skattebetalingsloven § 2-8, som vert utfyllt av "Instruks for skatteoppkrevjarar", fastsett av Skattedirektoratet 8. januar 2009.

Skattekontoret har fagleg ansvar og instruksjonsmakt over skatteoppkrevjarane i saker som vedkjem skatteoppkrevjarfunksjonen, og plikter å yte rettleiing og hjelp i faglege spørsmål. Skattekontoret søkjer gjennom mål- og resultatstyring å leggje til rette for best mogleg resultat for skatteoppkrevjarfunksjonen.

Grunnlaget for skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkrevjarfunksjonen verkar tilfredsstillande i høve til gjeldande regelverk på følgjande områder:

- Intern kontroll
- Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av skatterekneskapen
- Skatte- og avgiftsinnkrevjing
- Arbeidsgjevarkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkrevjarfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgåvene med kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen.

Postadresse
Skatt vest
Njøsavegen 2
6863 Leikanger
skattvest@skatteetaten.noBesøksadresse
Sjå www.skatteetaten.no eller
ring gratis 800 80 000
Org. nr.: 991733108Sentralbord
800 80 000
Telefaks
51 91 73 01

2. Skatteoppkrevjarfunksjonen si måloppnåing

2.1 Innkrevjingsresultat

Vi har gått gjennom innkrevjingsresultata per 30.06.2011 for skatteoppkrevjarkontoret i Jølster kommune.

Resultata viser følgjande:

	Totalt innbetalt i MNOK:	Innbetalt av sum krav (i %):	Resultat- krav (i %):	Innbetalt av sum krav (i %) førre år:	Innbetalt av sum krav (i %) regionen:
Restskatt personlege skattytarar 2009:	7,37	97,7	97,00	97,7	92,2
Arbeidsgjevaravgift 2010:	23,45	100,0	100,00	100,0	99,8
Forskotskatt personlege skattytarar 2010:	28,88	99,8	99,00	99,4	97,8
Forskotttrekk 2010:	57,90	100,0	100,00	100,0	99,9

2.2 Arbeidsgjevarkontroll

Skatteoppkrevjaren i Jølster kommune er tilslutta den interkommunale kontrollordninga i Førde.

Resultatet for kommunen per 31.12.2011 viser følgjande:

Tal arbeids- gjevarar:	Minste krav 5%:	Tal utførte kontrollar 2011:	Utført kontroll 2011 (i %):	Utført kontroll 2010 (i %):	Utført kontroll 2009 (i %):	Utført kontroll 2011 region (i %):
109	5	5	4,6 %	3,7 %	3,3 %	3,8 %

Særskilte merknader til arbeidsgjevarkontrollen: Skatteoppkrevjaren skriv i sin årsrapport for 2011:

”Jølster kommunestyre har auka ressursane til arbeidsgjevarkontrollen med 15% til 30% stilling frå og med 2011, som var tenkt å gå inn i det interkommunale samarbeidet, men bemanninga er ikkje auka opp pr i dag. Det vert arbeidd med ei utviding av den interkommunale arbeidsgjevarkontrollen for å få til eit større samarbeid med fleire kommunar og fleire tilsette, eit framlegg til utvida samarbeid var ute på høyring i desember 2011”.

2.3 Bemanning

Tal på årsverk (total) frå skatteoppkrevjar sin årsrapport for dei tre siste åra:

Tal årsverk 2011	Tal årsverk 2010	Tal årsverk 2009
1	1	1

3. Kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen

Skattekontoret har i 2011 gjennomført kontorkontroll av skatteoppkrevjarkontoret for områda intern kontroll, skatterekneskap, innkrevjing og arbeidsgjevarkontroll.

Rekneskapen for Jølster kommune viser per 31. desember 2011 ein skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorane (etter frådrag for avsetjing til margin) på kr 225 045 938 og uteståande restansar² på kr 4 006 859, av dette krav stilla på vent kr 1 226. Skatterekneskapen er avlagt av kommunen sin skatteoppkrevjar 19.01.2012.

4. Resultat av utført kontroll

Basert på utført kontroll meiner skattekontoret følgjande:

- **Intern kontroll**

Skattekontoret sine kontrollhandlingar har ikkje avdekka vesentleg veikskap i skatteoppkrevjar sin overordna intern kontroll.

- **Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av skatterekneskap**

Basert på dei kontrollane som vi har gjennomført, finn skattekontoret at rekneskapsføringa, rapporteringa og avlegginga av skatterekneskapet i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk og gjev eit rettvisst uttrykk for skatteinngangen i rekneskapsåret.

- **Skatte- og avgiftsinnkrevjinga**

Basert på dei kontrollane som vi har gjennomført, finn skattekontoret at utføringa av innkrevjingsarbeidet og oppfølginga av restansane i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk.

- **Arbeidsgjevarkontrollen**

Basert på dei kontrollane som vi har gjennomført, finn skattekontoret at utføringa av arbeidsgjevarkontrollen i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk og retningslinjer, men vert ikkje utført i tilstrekkeleg omfang då det er utført 4,6 % kontrollar mot eit krav på 5 %.

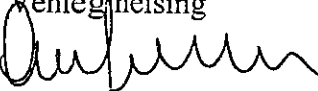
¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorane

² Sum opne (ubetalte) forfalne debetkrav

5. Ytterlegare informasjon

Skattekontoret har gjennom sine kontrollhandlingar i 2011 ikkje gjeve pålegg eller tilrådingar som skatteoppkrevjar er gjort kjend med.

Venleg helsing

Arnljot von Mehren
avdelingsdirektør
Skatt vest

Jan Kåre Strøm
underdirektør

Kopi til:

- Kontrollutvalet i Jølster kommune
- Skatteoppkrevjaren i Jølster kommune
- Riksrevisjonen

SM 17-12

Tveit Asgeir

Fra: Tveit Asgeir
Sendt: 2. mai 2012 10:00
Til: 'steffen.jonstad@kryssrevisjon.no'
Emne: Forvaltningsrevisjonsprosjekt Jølster - Verknad av organisasjonsendring ved pleie- og omsorgstenesta.

Vi ber om ei kort tilbakemelding om korleis de ligg an med forvaltningsrevisjonsprosjektet i Jølster kommune; «Verknad av organisasjonsendring ved pleie- og omsorgstenesta».

Med helsing

Asgeir Tveit

e-post: asgeir.tveit@sekom.no

Heimeside: www.sekom.no

Postboks 338, 6802 FØRDE

Tlf: 57 82 22 90

Mob: 976 15 363

Twitter: @sgrtv

010/12 ÅRSREKNESKAPEN 2011 - JØLSTER KOMMUNE

Sakshandsamar: Asgeir Tveit. SEKOM- sekretariat
Dato: 02.05.2012.

Utval	Dato	Utv.- Saksnr.	Status	Vedtaks- organ
Kontrollutvalet	10.05.2012	010/12	-	Nei
Formannskap	-	-	-	Nei
Kommunestyret	-	-	-	Ja

Saksvedlegg.

- Forslag til fråsegn frå kontrollutvalet i Jølster kommune.
- Årsmelding. (Sendt frå adm.)
- Rekneskap 2011. (Sendt frå adm.)
- Revisjonsmelding frå KRYSS-revisjon datert 24.04.2012.

Andre dokument i saka (ikkje vedlagt):

- Kommunelova.
- Kommunale budsjett- og rekneskapsforskrifter.
- Forskrift for kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar.

Tilråding frå sekretariat til kontrollutvalet:

- Sjå vedlagte uttale frå kontrollutvalet om årsrekneskapen 2011 for Jølster kommune, datert 10.05.2012.

KONTROLLUTVALET SI FRÅSEGN TIL KOMMUNESTYRET:

Saksutgreiing

ÅRSREKNESKAPEN 2011 - JØLSTER KOMMUNE

Sakshandsamar: SEKOM-sekretariat v/Asgeir Tveit

Innleiing – Kva saka gjeld

Presentasjon og godkjenning av årsrekneskapen 2011 for Jølster kommune.

Saksopplysningar:

Sekretariatet viser til §§6, 7 og 8 i forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar av 1.7.2004. Sjå nedanfor. Desse heimlar kontrollutvalet sitt ansvar i samband med revisjon og presentasjon av rekneskapen.

Det er formannskapet som gjev innstilling/tilråding til kommunestyret. Formannskapet gjev innstilling/tilråding når revisjonsmelding føreligg og kontrollutvalet har gjeve sin uttale.

§ 6. Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjer, eller avtaler med revisor.

§ 7. Uttalelse om årsregnskapet

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet/kommunerådet eller fylkesutvalget/fylkesrådet i hende tidnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget.

§ 8. Oppfølging av revisjonsmerknader

Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4, skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp.

Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader er blitt fulgt opp.

Etter §7, skal kontrollutvalet altså gje ein uttale til rekneskapen som skal stilast til kommunestyret. Formannskapet skal ha kopi av uttalen. Forslag til uttale ligg ved. Til grunn for uttalen ligg revisjonsmeldinga, årsmeldinga og rekneskapen.

Administrasjonen v/rådmann og fagansvarleg for rekneskap er innkalla til møtet og er budde på å gje nærare orientering om innhaldet i rekneskapen.

KRYSS-revisjon er innkalla til møtet. Dei er og budde på å svara på spørsmål som kontrollutvalet ynskjer nærare informasjon om.

SEKOM-sekretariat

Sekretariat for dei kommunale kontrollutvala i Askvoll, Bremanger, Eid, Fjaler, Flora, Førde, Gloppen, Gaular, Gulen, Hornindal, Hyllestad, Jølster, Naustdal, Solund og Stryn

Til
Kommunestyret i Jølster

Utkast

Skei i Jølster 10.05.2012

FRÅSEGN FRÅ KONTROLLUTVALET OM ÅRSREKNESKAPEN 2011 FOR JØLSTER KOMMUNE

Årsrekneskapen 2011 for Jølster kommune er handsama i kontrollutvalet i Jølster 10.05.2012.

Grunnlaget for handsaminga har vore:

- Den avlagte årsrekneskapen for 2011.
- Årsmelding 2011.
- Revisjonsmeldinga frå KRYSS-revisjon datert 24.04.2011.

Årsrekneskapen er levert av rådmann og kommunekasserar. Rekneskapen viser eit brutto driftsresultat (overskot) på kr. 7,676 mill og eit netto driftsresultat (overskot) på kr. 4.745 mill. Etter at det er teke omsyn til interne finansieringstransaksjonar er rekneskapen gjort opp med eit mindreforbruk på kr. 6,051 mill.

Driftsbudsjettet på inntektssida var kr. 218,228 mill. Rekneskapen viser kr. 239,378 mill. Det er "Overføringar med krav til motytingar" der bl.a. refusjonar i samband med sjukefråvær og fødselspermisjonar ligg inne som bidreg til meirinntekter i høve til revidert budsjett.

Driftsbudsjettet på kostnadssida var kr. 203,773 mill. Rekneskapen viser kr. 231,702 mill. Lønsutgifter" bidreg mest til overforbruket. Postane «Kjøp som inngår i kommunal produksjon» og «Kjøp som erstattar kommunal produksjon» har meirforbruk. Medar posten «Overføringar» har mindreforbruk. Dessutan er det ikkje budsjettert med "Avskrivningar".

Kontrollutvalet hadde tilsvarende kommentar om avskrivningar til driftsrekneskapen for 2010.

Brutto driftsresultatet er kr. 6,779 mill. dårlegare enn budsjettert. Tek ein omsyn til avskrivningane, som ikkje er budsjetterte, ville avviket i høve til budsjettert bruttoresultat vore 0,462 mill. Etter finanspostane og motpost avskrivning kjem ein ut med eit netto driftsresultat på kr. 1,359 mill. betre enn budsjettert.

Kontrollutvalet registrerer at budsjett disiplinen i einingane har vore god. Det vert vist til oversikt på side 4 i årsmeldinga.

Investeringsnivået har vore lågt i høve til budsjett. Investeringsrekneskapen er gjort opp i balanse. Kontrollutvalet viser til revisor si presisering i revisjonsmeldinga om tilhøvet kring at det ikkje er

Postadresse	Kontoradresse	E-post	Telefon	Telefaks	Org nr.	Bankgiro
Postboks 338 6802 FØRDE	Hafstadvegen 21	post@sekom.no	57 82 22 90 At 976 15 363 At 57 82 02 00 VØ 951 39 762 VØ	57 72 20 10	987 631 554	3705.08.32571

SEKOM-sekretariat

Sekretariat for dei kommunale kontrollutvala i Askvoll, Bremanger, Eid, Fjaler, Flora, Førde, Gloppen, Gaular, Gulen, Hornindal, Hyllestad, Jølster, Naustdal, Solund og Stryn

føreteke fullstendig opprydding i investeringsprosjekt. Revisor har gjeve presisering eller atterhald om tilhøvet i revisjonsmeldinga dei siste åra. Kontrollutvalet vil be om at det vert ordna opp i desse tilhøva. Det har vore lagt fram prosjektrekneskap for kontrollutvalet i 2011, og kontrollutvalet vil følgje opp at det vert lagt fram fleire sluttrekneskap for investeringsprosjekt som er slutførde i 2012.

Kontrollutvalet merkar seg at lånegjelda har auka i 2011, og registrerer at gjeldsgrada er endra i høve til i fjor med 1%-poeng frå 83,1% til 84,4%.

Likviditeten synest å vere rimeleg bra. Jølster kommune har positiv arbeidskapital pr. 31.12.2011

Vi vil utover dette vise til årsmeldinga.

Vi viser også til revisjonsmeldinga. Revisor har to presiseringar i revisjonsmeldinga.

Med presiseringa revisor har gjort, meiner kontrollutvalet at årsrekneskapen 2011 for Jølster kommune kan godkjennast slik han ligg føre.

Audun Høyvik
-leiar-

Vigdis Tonning
-nestleiar-

Tom Erik Sandal
-medlem-

Postadresse	Kontoradresse	E-post	Telefon	Telefaks	Org nr.	Bankgiro
Postboks 338 6802 FØRDE	Hafstadvegen 21	post@sekom.no	57 82 22 90 At 976 15 363 At 57 82 02 00 VØ 951 39 762 VØ	57 72 20 10	987 631 554	3705.08.32571

Til kommunestyret i Jølster

kopi: Kontrollutval
Formannskap
Rådmann

Dykkar ref.: Vår ref. : Arkivkode : Journalnr. : Dokumentdato:

khs

216

021/2012

24.04.2012

REVISJONSMELDING 2011.

Uttale om årsrekneskapen

Vi har revidert årsrekneskapen for Jølster kommune, som består av balanse per 31.12.2011, driftsrekneskap som syner eit positivt netto driftsresultat på kr 4.745.179,- og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 922.093,-, investeringsrekneskap, økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og ei beskriving av vesentlege rekneskapsprinsipp som er nytta og andre noteopplysningar.

Rådmannen sitt ansvar for årsrekneskapen

Rådmannen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal bokføringsskikk, og for slik intern kontroll som rådmannen finn naudsynt for å gjere det mulig å utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misleghald eller feil.

Revisors oppgåver og plikter

Vår oppgåve er å gi uttrykk for ei meining om denne årsrekneskapen på bakgrunn av vår revisjon. Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardane krev at vi etterlever etiske krav og planlegg og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggande sikkerheit for at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentlig feilinformasjon.

Ein revisjon inneber utføring av handlingar for å innhente revisjonsbevis for beløpa og opplysningane i årsrekneskapen. Dei valde handlingane avheng av revisor sitt skjønn, herunder vurdering av risikoane for at årsrekneskapen inneheld vesentlig feilinformasjon, enten det skuldast misleghald eller feil. Ved slik risikovurdering tek revisor omsyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunen si utarbeiding av ein årsrekneskap som gir ei dekkande framstilling. Føremålet er å utforme revisjonshandlingar som er hensiktsmessige etter omstenda, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll. Ein revisjon omfattar og ei vurdering av om dei nytta rekneskapsprinsipp er hensiktsmessige og om rekneskapsestimata utarbeida av leiinga er rimelige, samt ei vurdering av den samla presentasjonen av årsrekneskapen.

Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon:

Etter vår mening er årsrekneskapen avlagt i samsvar med lov og forskrift og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Jølster kommune per 31. desember 2011, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne dato, i samsvar med lov, forskrift og god kommunal bokføringsskikk i Norge .

Uttale om øvrige forhold*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen som omtala ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett .

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen som omtala ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrift.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen som omtala ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne naudsynte i henhold til international standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller begrensa revisjon av historisk finansiell informasjon", meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av Jølster kommune sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god kommunal bokføringsskikk.

Presisering:

- Vi registrerer at det fortsatt ikkje er føreteke fullstendig opprydding i investeringsprosjekt, jf. presiseringar i tidlegare års revisjonsmeldingar.

Førde, 24. april 2012
 Teje Førde
 Revisjonssjef
 Kommunerevisor I

Kari Håheim Sygna
 Kari Håheim Sygna
 Kommunerevisor I

011/12 ORIENTERING – VINTERVEDLIKEHALDET V/RÅDMANNEN

Sakshandsamar: Asgeir Tveit. SEKOM- sekretariat

Dato: 02.05.2011.

Utval	Dato	Utv.- Saksnr.	Status	Vedtaks- organ
Kontrollutvalet	10.05.2012	11/12	-	Ja
Formannskap	-	-	-	Nei
Kommunestyret	-	-	-	Nei

Saksvedlegg

- Brev frå kontrollutvalet til Jølster kommune om orientering – meirforbruk på vintervedlikehaldet, datert 15.02.12.

Andre dokument i saka (ikkje vedlagt):

- Kontrollutvalsak 008/11 Orientering sektor for pleie og omsorg.
- Kontrollutvalsak 002/12 Skriv og meldingar.

Tilråding frå sekretariat til kontrollutvalet:

- Saka vert lagt fram utan tilråding.

KONTROLLUTVALET SITT VEDTAK:

ORIENTERING – VINTERVEDLIKEHALDET V/RÅDMANNEN

Sakshandsamar: SEKOM-sekretariat v/Asgeir Tveit

Innleiing – Kva saka gjeld

Administrasjonen orienterer om meirforbruket på vintervedlikehaldet.

Saksopplysningar:

I kontrollutvalssak 002/12 "Skriv og meldingar" 14.02.2012 låg Tertialrapport nr 2 for 2011 ved. På grunnlag av innhaldet i denne, gjorde kontrollutvalet følgjande vedtak:

AD: SM 07-12 Vedtak i kommunestyresak 048/11 «Tertialrapport nr. 2 for 2011».

Kommunestyret gjorde følgjande vedtak i saka:

- *Kommunestyret ønskjer reist eiga sak i høve til meirforbruket på vintervedlikehaldet beskrive i tillegg av kontrakt. Saka går gjennom kontrollutvalet.*
- *Kontrollutvalet vil difor kalle inn rådmann til neste møte i kontrollutvalet for å gi ei generell orientering om vintervedlikeholdet i Jølster kommune.*
- *Kontrollutvalet ønskjer også at det vert orientert om kontraktar, rutinar for ekstra utbetaling og eventuell utlysing av ekstramidlar.*

Det er sendt brev til Jølster kommune 15.02.2012 om vedtaket til kontrollutvalet og om at rådmannen vert kalla inn til neste møte i kontrollutvalet for å orientere slik det går fram av vedtaket.

Administrasjonen vart i brevet orientert om at neste møte i kontrollutvalet skulle vere 10.05.2012.

Sekretariatet si vurdering:

Saka er lagt fram utan tilråding frå sekretariatet. Sekretariatet vurderer det slik at informasjonen som kjem fram i møtet vil avgjere kva vedtak kontrollutvalet skal gjere. I og med at kommunestyret ønskjer at det vert reist eiga sak i høve til meirforbruket på vintervedlikehaldet beskrive i tillegg av kontrakt, og at saka skal gå gjennom kontrollutvalet, bør kontrollutvalet søkje å få ut informasjon om kva som er gjort av arbeid utover det som var kontraktsfesta. Det kan vere føremålstenleg at dette skjer skriftleg frå administrasjonen si side. Alternativet kan vere at det vert forma eit vedtak som inneheld den informasjon som kjem fram i møtet.

SEKOM-sekretariat

Sekretariat for dei kommunale kontrollutvala i Askvoll, Bremanger, Eid, Fjaler, Flora, Førde, Gaular, Gloppen, Gulen, Hornindal, Hyllestad, Jølster, Naustdal, Solund og Stryn

Jølster kommune

6843 SKEI I JØLSTER

Førde, 15.02.12

Dykkar ref.:

Vår ref.: Vø

Jnr.:

Arkiv: Jølster

ORIENTERING – MEIRFORBRUK PÅ VINTERVEDLIKEHALDET

Kontrollutvalet i Jølster heldt møte 14.02.12. Under møtet i sak 02/12 «Skriv og meldingar» vart vedtak i kommunestyresak 048/11 «Tertialrapport nr. 2 for 2011» lagt fram for kontrollutvalet:

- *Kommunestyret ønskjer reist eiga sak i høve til meirforbruket på vintervedlikeholdet beskrive i tillegg av kontrakt. Saka går gjennom kontrollutvalet.*

Kontrollutvalet vil difor kalle inn rådmann til neste møte i kontrollutvalet for å gi ei generell orientering om vintervedlikeholdet i Jølster kommune.

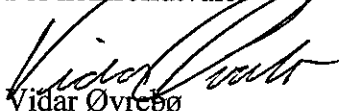
Kontrollutvalet ønskjer også ei orientering om kontraktar, rutinar for ekstra utbetaling og eventuell utlysing av ekstramidlar.

I samband med neste møte i kontrollutvalet ber kontrollutvalet om at administrasjonen førebur ei kort orientering (30 – 45 min.)

Innkalling til kontrollutvalsmøtet vil bli sendt dykk omtrent ei veke før møtet finn stad.

Neste møte i kontrollutvalet i Jølster er sett til 10. mai 2012.

For kontrollutvalet

Vidar Øvrebø

SEKOM-sekretariat

Org nr.	Bankgiro	Postadresse	Kontoradresse	E-post	Telefon	Telefaks
Postboks 338 6802 FØRDE	Hafstadvegen 21	post@sekom.no	57 82 22 90 At 976 15 363 At 57 82 02 00 Vø 951 39 762 Vø	57 72 20 10	987 631 554	3705.08.32571

012/12 OPPFØLGINGSLISTE 2-2012 JØLSTER

Sakshandsamar: Asgeir Tveit. SEKOM- sekretariat

Dato: 02.05.2012

Utval	Dato	Utv.- Saksnr.	Status	Vedtaks- organ
Kontrollutval Formannskap Kommunestyre	10.05.2012	012/12 - -	- - -	Ja

Saksvedlegg.

- Oppfølgingsliste 2-2012 Jølster.

Andre dokument i saka (ikkje vedlagt):

Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar.

Tilråding frå sekretariat til kontrollutvalet:

- Oppfølgingsliste 2-2012 vert teken til vitande.

KONTROLLUTVALET SITT VEDTAK:

Saksutgreiing

OPPFØLGINGSLISTE 2-2012 JØLSTER

Sakshandsamar: SEKOM-sekretariat v/Asgeir Tveit

Innleiing – Kva saka gjeld

Saksoppfølging.

Saksopplysningar:

Etter forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar § 20 2. ledd skal sekretariatet bl.a. sjå til at utvalet sine vedtak vert sett i verk.

Sekretariatet har også som oppgåve å følgje opp saker som vert tekne opp i kontrollutvalet. Dette kan vere saker, orienteringar og andre spørsmål som har vore handsama i kontrollutvalet, og som krev vidare handling.

Vedlagt følgjer ajourført oppfølgingsliste pr. 02.05. 2012.

Lista vil bli oppdatert fortløpande og lagt fram for kontrollutvalet i kvart møte.

Etterkvart som saker vert avslutta, vert dei tekne ut av lista.

Sekretariatet sine vurderingar:

Oppfølgingsliste 2-2012 - Jølster.

Status saker handsama og spørsmål tekne opp i kontrollutvalet i Jølster kommune

Saker som er avslutta vil ikkje come med på neste statusrapport.

Saker som er tekne opp	Dato	Merknad	Status
04/10 Tiltak kontrollutvalsarbeid	15.02.10		15.02.10 Vedtak KU - Orientering om drifta på dei ulike områda - Tertialrapportar. - Tilsynsrapportar frå fylkesmannen - Kvalitetsrapportar revisor - Orientering frå revisor
16/10 Forvaltnings revisjonsprosjekt "Verknad av organisasjonsendring ved pleie- og omsorgstenesta i 2006"	30.06.10	Frist 30.06.2011.	30.06.10 Vedtak KU - tinging godkjent, s kryss for operasjonalisering, ber om gj.f.pl. 30.06.10 s. KRYSS 15.09.11 E-post status s/KRYSS 03.11.11 E-post status v/KRYSS-revisjon 02.05.12 E-post frå Sekom til Kryss om status. 02.05.12 Tlf orientering om at høringsfrist for rdm er rundt 20. mai 2012.
15/11 Prosjektrekneskap NAV – Jølster	27.09.11		27.09.11: Tilråding til kst. 28.09.11: s kst. 06.03.12 Vedtak kst sak 004/12 Prosjekt NAV Jølster.
21/11 Overordna analyse	16.11.11		16.11.11: Vedtak i KU: Kontrollutvalet tingar overordna analyse frå KRYSS-revisjon.
01/12 Godkjenning av innkalling og sakliste.	14.02.12		14.02.12: Vedtak i KU: Det var ikkje merknader til innkalling og sakliste.
02/12 Skriv og meldingar.	14.02.12		14.02.12: Vedtak i KU: AD: SM 07-12 Vedtak i kommunestyresak 048/11 «Tertialrapport nr. 2 for 2011». Kommunestyret gjorde følgjande vedtak i sak saka.: <i>Kommunestyret ønskjer reist eiga sak i høve til meirforbruket på vintervedlikeholdet beskrive i tillegg av kontrakt. Saka går gjennom kontrollutvalet.</i> - Kontrollutvalet vil difor kalle inn rådmann til neste møte i kontrollutvalet for å gi ei generell orientering om vintervedlikeholdet i Jølster kommune. - Kontrollutvalet ønskjer også at det vert orientert om kontraktar, rutinar for ekstra utbetaling og eventuell utlysing av ekstramidlar.
03/12 Møteplan 2012 for kontrollutvalet i Jølster.	14.02.12		14.02.12: Vedtak i KU: Møteplan for kontrollutvalet i Jølster for 2012 vert godkjent.
04/12 Årsmelding 2011 fror kontrollutvalet i Jølster.	14.02.12		14.02.12: Vedtak i KU: Årsmelding 2011 frå kontrollutvalet i Jølster kommune vert godkjent. 15.02.12: Årsmelding sendt til ks. Ikkje handsama i kommunestyret.
05/12 Oppfølgingsliste 1-2012 Jølster	14.02.12		14.02.12: Vedtak i KU: Oppfølgingsliste teken til vitande.
06/12 Eventuelt.	14.02.12		14.02.12: Vedtak i KU: Det vart ikkje teke opp saker under eventuelt.
07/12 Revisor si uavhengigheit.	14.02.12		14.02.12: Vedtak i KU: Saka vert sendt til kommunestyret til orientering. 06.03.12 Vedtak kst sak 01/12 Referatsaker.
08/12 Godkjenning			

innkalling og sakliste.			
09/12 Skriv og meldingar.			
10/12 Årsrekneskapen 2011 – Jølster kommune.			
11/12 Orientering om vintervedlikehaldet v/rådmannen.			
12/12 Oppfølgingsliste 2-2012 – Jølster			
13/12 Eventuelt.			

Oppdatert 02.05.12.

013/12 EVENTUELT

Sakshandsamar: Asgeir Tveit. SEKOM- sekretariat
Dato: 03.05.2012

Utval	Dato	Utv.- Saksnr.	Status	Vedtaks- organ
Kontrollutvalet	10.05.2012	013/12	-	Ja
Formannskap	-	-	-	Nei
Kommunestyre	-	-	-	Nei

KONTROLLUTVALET SITT VEDTAK

Saksutgreiing

Saker som kontrollutvalet ønskjer å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i eit seinare møte, kan gjerast her.